

PLA MUNICIPAL DE LA GENT GRAN

Valls, 2021

---

1. INTRODUCCIÓ	2
2. MARC CONCEPTUAL I NORMATIU	3
2.1 Marc Conceptual	3-8
2.2 Marc Normatiu	8-11
3. SITUACIÓ DE LA GENT GRAN A VALLS	12
3.1 Situació geogràfica	12-13
3.2 Distribució territorial	13-14
3.3 Distribució de la població	15-18
3.4 Evolució de la gent gran	18
3.5 Indicadors d'envelliment i sobreenvelliment demogràfic	19-21
3.6 Distribució sociodemogràfica de la gent gran	21-22
3.7 Salut i benestar de la gent gran	22
3.7.1 <i>La salut de les persones grans de Valls</i>	22-23
3.7.2 <i>L'autonomia i benestar de la gent gran de Valls</i>	23-26
3.8 Situació econòmica i d'habitatge de la gent gran	26
3.8.1 <i>Situació econòmica</i>	26-27
3.8.2 <i>Habitatge</i>	27-29
3.9 Convivència i participació de la gent gran	30
3.9.1 <i>Les llars i l'entorn</i>	30
3.9.2 <i>Participació social de la gent gran.</i>	31-32
4. RECURSOS I ACTUACIONS MUNICIPALS RELACIONATS AMB LA GENT GRAN	33
4.1 Equipaments, serveis i activitats disponibles i ús	33
4.1.1 <i>Servei Socials</i>	33
4.1.2 <i>Equipaments socio-sanitaris</i>	33-35
4.1.3 <i>Equipaments sanitaris</i>	35-36
4.1.4 <i>Equipaments i activitats culturals, cívics i formatius</i>	36-38
4.1.5 <i>Equipaments esportius</i>	38-39
4.2 Actuacions municipals específiques per a gent gran	39
4.2.1 <i>Actuacions del Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social</i>	39-41
4.2.2 <i>Actuacions de l'àrea d'Acció Cívica</i>	41-43
4.2.3 <i>Actuacions de l'àrea de Via pública i Mobilitat</i>	43
4.2.4 <i>Actuacions de l'àrea de Cultura</i>	43
5. L'ELABORACIÓ DEL PLA: PROCÈS METODOLÒGIC	44
5.1 Disseny general del procés	44
5.2 Fase exploratòria i de redacció de la diagnosi prèvia	44
5.3 Fase Participativa D'elaboració De Propostes	45
5.3.1 <i>Debat ciutadà</i>	45-48
5.3.2 <i>Debat tècnic</i>	48-53
6. PLA DE LA GENT GRAN	54
6.1 Línies estratègiques	54-59
7. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA.	60
7.1. Procés De Seguiment I Avaluació Del Pla	

INTRODUCCIÓ

La Regidoria d'Acció Comunitària, Participació i Igualtat, a través del Pla d'Inclusió i Cohesió Social, ha desenvolupat durant els anys 2018 i 2019 el procés de diagnosi i elaboració del primer Pla Municipal de la Gent Gran de Valls per als anys 2020-2025.

El Pla Municipal de la Gent Gran sorgeix de la necessitat d'elaborar una estratègia coordinada d'accions dirigides a la millora de la qualitat de vida de les persones grans.

Els principals canvis demogràfics com l'augment de l'esperança de vida, el sobreenvelliment de la població i l'increment de persones grans que viuen soles són un repte social actual.

En aquest context, l'elaboració d'aquest pla ha volgut posar en valor el paradigma de l'envelliment actiu basat en els pilars de la salut, la seguretat, la participació i la formació; i tenir en compte la contribució de la gent gran en la construcció de capital social, a través de la participació ciutadana individual i col·lectiva. D'aquesta manera, s'ha treballat per elaborar actuacions per a totes les edats que tenen com a finalitat la millora de la qualitat i les condicions de vida al llarg del procés d'envelliment. En aquesta línia, les accions recollides no depenen exclusivament de les àrees d'atenció a les persones, si no que abasten totes les àrees municipals.

Aquest pla esdevé la guia de de les actuacions municipals adreçades a les persones grans, amb una mirada inclusiva i comunitària, i de treball transversal

entre àrees.

El present document s'estructura en diferents apartats. En primer lloc, s'aborda el marc conceptual aprofundit en els paradigmes d'envelliment actiu i atenció centrada en la persona.

En segon lloc, es detalla el marc normatiu de referència en l'àmbit internacional, nacional i autonòmic. En el tercer punt es presenten els resultats de la diagnosi de dades secundàries distribuïdes en quatre eixos: dades sociodemogràfiques, estat de salut i benestar, situació econòmica i d'habitatge, i nivell de convivència i participació.

En el quart punt es detallen els recursos i actuacions municipals adreçades a gent gran amb la relació d'equipaments, serveis i activitats públiques disponibles al territori.

En cinquè lloc, s'expliquen les tres fases del procés metodològic de l'elaboració del Pla: disseny general del procés, fase exploratòria i d'elaboració de la diagnosi prèvia, i fase participativa d'elaboració de propostes. En la fase participativa es contempla el debat ciutadà, i el debat tècnic, amb una participació de 107 persones grans i 31 tècnics/ques municipals i d'altres administracions.

En sisè lloc es detallen els objectius, línies estratègiques i accions contemplades. El pla d'acció es distribueix en quatre línies estratègiques: vida quotidiana, benestar i salut, participació activa, i igualtat i bon tracte.

Per últim, s'estableixen els criteris i espais que permetin realitzar el seguiment i avaluació de les accions.

2. MARC CONCEPTUAL I NORMATIU

2.1 MARC CONCEPTUAL

Per diagnosticar l'actual situació de la gent gran i sobretot per desenvolupar iniciatives i polítiques per aquest col·lectiu és imprescindible tenir present dos paradigmes creixentment consolidats: el de l'"Envel·liment actiu" i el de l'"Atenció centrada en les persones". Ambdós, totalment complementaris, esperen a oblidar estereotips i prejudicis en relació a la gent gran i a apoderar-les.

La irrupció de plans i polítiques per a la gent gran cada vegada es més important a causa, principalment, de l'envelliment demogràfic. Sens

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, el 18,5% dels i les catalanes són persones grans, el que representa un gran augment en comparació al 10% del 1975.

dubte, un dels majors reptes d'Europa en el proper segle. A més, la tendència

pel 2030 és pitjor, ja que es preveu que aquesta proporció assoleixi el 23%.

Les projeccions de l'IDESCAT preveuen que l'any 2030 la xifra d'habitants de 16 a 64 anys serà molt semblant a l'actual -4,8 milions-. No obstant, la població de més de 65 anys creixerà ràpidament i passarà d'1,4 a 1,8 milions. Actualment, per cada persona de més de 65 anys n'hi ha 3,6 que tenen entre 16 i 64 anys; l'any 2030 aquesta relació haurà disminuït fins a 2,7.

D'alta banda, un altre fenomen demogràfic representatiu és el sobreenvelliment de la població, és a dir, la major presència de persones de 85 i més anys dins del col·lectiu de gent gran. La previsió és que no es reduirà fins que la generació del "baby-boom" no passi els 85 anys, és a dir, al voltant del 2050. Al capdavant però, tot dependrà de les dinàmiques de la resta de la població i dels fluxos migratoris.

La causa principal de l'augment de població gran és l'evolució de l'esperança de vida. A Catalunya l'esperança de vida en néixer és de 83 anys -una de les més altes del món- i es preveu que segueixi creixent a raó de 2,5 anys per dècada. Aquest fet planteja dubtes i preguntes sobre com s'envellirà. Quina qualitat de vida espera a la gent gran? Estan els serveis preparats per atendre a tantes persones grans? I les jubilacions, n'hi haurà per tothom?

Més enllà dels canvis demogràfics esmentats, hi ha canvis sociològics

de gran abast. Les noves generacions de gent gran està esdevenint un col·lectiu més complex i divers que temps enrere. Bàsicament perquè han assolit nivells formatius i culturals més elevats.

La gent gran, consegüentment, mostren noves aspiracions, noves preferències i noves actituds vers la seva vida quotidiana i la seva participació social, especialment en relació als bens i serveis de titularitat pública. En el futur, aquesta dinàmica no pot fer més que reforçar-se amb la incorporació de persones amb una trajectòria vital influenciada per les noves tecnologies de la informació i de la comunicació.

Altres tendències sociològiques a considerar que afegeixen complexitat a la qüestió és l'augment de llars unipersonals i l'increment de persones grans que viuen soles. Aquesta tendència del conjunt de la societat és dóna especialment entre la gent més gran, fet que comporta problemes evidents en àmbits com els de la salut, la seguretat i la participació social i comunitària. Un altre aspecte segurament molt vinculat amb l'anterior és la pèrdua de pes de la família com a institució asseguradora.

Les persones grans són un grup social molt heterogeni. Aquesta heterogeneïtat s'expressa en àmbits tant diversos com les condicions de salut, les relacions socials i familiars, la participació econòmica i social, els hàbits de la vida quotidiana, o les trajectòries vitals, entre d'altres (Prieto, 2009).

Aquesta realitat contrasta amb la persistència en àmplies capes de la població d'una visió estereotipada de la vellesa que l'associa amb la malaltia, la dependència, la pobresa, la soledat i amb la manca d'activitat. Altres mites, en aquest cas optimistes, són aquells que tendeixen a visualitzar les persones grans com persones tranquil·les, amb seny i experiència acumulada (Carbajo Vélez, 2009).

L'anàlisi social de les persones grans ha de procurar dimensionar adequadament les problemàtiques socials en el seu context i oferir una visió no estigmatitzada, ni negativa ni positiva, de les persones grans.

D'altra banda, la gent gran mostra indicis de diluir-se dins la societat majoritària, de manera que deixen de tenir una identitat social tan distintiva com a col·lectiu com la que històricament havien tingut (Guérin, 2009). Així, l'edat cronològica està deixant de ser utilitzada com a atribut d'identitat social, i també com a mètode efectiu per distingir les persones grans com a grup social (Bowling, 2005). Com a conseqüència, resulta cada cop més difícil adreçar-se a les persones grans amb polítiques específiques que utilitzen l'edat cronològica com a mètode de senyalització.

Tots aquests canvis comporten que les lògiques del passat siguin insuficients per fer front a les noves necessitats socials i individuals. L'edat no defineix a la persona. Ni tampoc el fet de compartir edat implica necessàriament que es comparteixin experiències, aspiracions o necessitats.

2.2 ENVELLIMENT ACTIU

El concepte d'“Envelliment actiu” es comença a utilitzar per part de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per abordar la vellesa més enllà de la salut. Aquesta organització defineix el concepte d'envelliment actiu com “el procés pel qual s'optimitzen les oportunitats de benestar físic, social i mental durant tota la vida, amb l'objectiu d'ampliar l'esperança de vida saludable, la productivitat i la qualitat de vida en la vellesa” (OMS, Envejecimiento activo: un marco político, 2002).

L'envelliment actiu es basa en els pilars de la salut, la seguretat i la participació. Darrerament també s'ha afegit el pilar de la formació al llarg de la vida. Per tal que l'envelliment sigui una etapa positiva, cal que l'esperança de vida vagi acompanyada d'oportunitats per viure amb salut, participativament, amb seguretat i amb accés a la formació i a la informació. És a dir, amb qualitat de vida. Aquest concepte té en compte la dimensió bio-psico-social de les per-

El paradigma de l'envelliment actiu apodera a les persones grans i les fa responsables individual i socialment, involucrant-les en la presa de decisions de la comunitat.

sones. Les persones, i evidentment també la gent gran,

són les que coneixen millor les pròpies necessitats i, fins i tot, les solucions. L'escolta activa i la participació d'aquest col·lectiu doncs, serà essencial per trobar les millors maneres de promoure aquest valor subjectiu –personal i intransferible– que és la qualitat de vida.

Així mateix, l'envelliment actiu té en compte l'heterogeneïtat de les persones grans prenent en consideració les persones actives, les persones dependents, les persones amb discapacitat i les persones més vulnerables. Vetlla doncs, per la inclusió de les persones grans sigui quin sigui el seu grau d'autonomia i d'independència.

Un exemple d'aplicació del paradigma és en projecte impulsat per l'OMS “Ciutats Amigables amb les Persones Grans” on els pobles i ciutats que s'hi adhereixen es comprometen a planificar l'envelliment de la seva població planificant i dissenyant accions i estratègies transversals que han estat debatudes i proposades per les pròpies persones grans i per tots els serveis públics i privats que hi estan implicats. (OMS, Global age-friendly cities: a guide, 2007)

També per donar impuls a aquest paradigma, l'any 2012 l'OMS va decretar “l'Any Europeu de l'Envelliment Actiu i la Solidaritat Intergeneracional” amb els objectius de promoure la participació en la vida social, cultural, familiar, política, etc. de les persones grans, de fomentar l'autonomia al llarg del cicle de vida i de prevenir la dependència de la gent gran.

2.3 MODEL D'ATENCIÓ CENTRADA EN LA PERSONA

L'any 2008 l'Organització Mundial de la Salut va definir el concepte d'Atenció Centrada en la Persona (ACP) com: “Aquella atenció que s'aconsegueix quan es posa a la persona en l'eix on interactuen -d'acord

amb l'evidència científica- els diferents serveis socials, els recursos comunitaris i l'entorn i recursos familiars". (OMS, WHO global strategy on integrated people-centred health services 2016-2026, 2015)

Els models que es basen en l'Atenció Centrada en la Persona busquen que la persona tingui el màxim protagonisme del seu projecte de vida intentant fomentar l'autonomia i responsabilitat personal. És un model que va més enllà de les cures i de l'assistència, per centrar-se en accions més proactives. En altres paraules, és un model que es centra en prevenir i eradicar les causes i no tant en mitigar o atacar els efectes.

L'any 2010, Pilar Rodríguez de la Fundació Pílares va definir l'ACP com: "l'atenció que es dirigeix a la consecució de millores en tots els àmbits de la qualitat de vida i el benestar de la persona, partint del respecte ple a la seva dignitat i drets, dels seus interessos i preferències i comptant amb la seva participació efectiva." (Rodríguez Rodríguez, 2013)

L'ACP és un canvi de model en l'atenció que necessita de la implicació de tots els agents involucrats. Al centre hi ha la persona i al voltant, la família, la comunitat, el tercer sector i els serveis públics. L'objectiu és promoure la qualitat de vida, la salut i el benestar tenint en compte les preferències de les persones i del seu entorn.

El paradigma de l'atenció centrada en les persones s'està desenvolupant a Catalunya de la mà de Llei catalana 17/2007 de Serveis Socials i del Sistema Català de Serveis Socials que l'esmentada llei va ordenar.

Aquest es regeix per principis com el de participació cívica, el de prevenció i dimensió comunitària, el d'atenció personalitzada i integral, el respecte pels drets de la persona, el foment de l'autonomia personal, i el de la continuïtat dels serveis, entre d'altres. Tots ells estan clarament en sintonia amb el paradigma de l'atenció centrada en la persona (Família, 2015).

2.4 LA REVISIÓ DEL PARADIGMES

La majoria de les Corporacions Locals de Catalunya inclouen la promoció de l'envelliment actiu com a referent de les polítiques de gent gran segons una enquesta panell de la Fundació Pi i Sunyer (Rivero, Toni; Valle, Gabriela del; González, Jordi, 2011). No obstant, la seva incorporació s'està produint en unes condicions que caldria reconsiderar.

En primer lloc, les polítiques d'envelliment actiu s'estan focalitzant en les persones grans, fins a confondre-les amb polítiques exclusives per aquest col·lectiu.

En canvi, l'envelliment actiu es refereix a polítiques públiques per a totes les edats que tenen com a finalitat la millora de la qualitat i les condicions de vida al llarg del procés d'envelliment.

Certament, hi ha estratègies que són més pertinents en la vellesa, com per exemple la transició a la jubilació, els suports a la situació de dependència o la gestió del temps personal. Altres actuacions però, com la promoció d'hàbits saludables, la millora de l'accessibilitat i la qualitat ambiental dels entorns, la implicació en processos

de participació social o la capacitat personal, entre d'altres, són conuenients que es desenvolupin al llarg de tota la vida. En edats avançades aconseguir determinats objectius de salut i de participació social, encara que possible, resulta bastant més complicat si no hi ha una certa experiència prèvia.

A més, l'enfocament centrat exclusivament en gent gran presenta altres limitacions importants. D'una banda, no permet aprofitar les oportunitats que generen les relacions intergeneracionals, que faciliten la cohesió social, estimulen l'enriquiment personal mitjançant l'intercanvi de visions i experiències i eviten els processos d'exclusió social per qüestions d'edat. D'altra banda, quan les polítiques es centren només en gent gran és més difícil connectar amb aquelles persones grans que no es reconeixen socialment dins d'aquest col·lectiu. Un exemple il·lustratiu d'aquest fenomen és la negativa de moltes persones grans a participar en els casals de gent gran (Rivero, Toni; Valle, Gabriela del; González, Jordi, 2011).

En segon lloc, hi ha una tendència dominant a associar l'envelliment actiu amb activitats físiques o formatives que estan dissenyades específicament per a persones grans. Així, sovint trobem que els programes d'envelliment actiu es resumeixen en una relació d'activitats com ara balls, informàtica o gimnàstica per a gent gran. El paradigma de l'envelliment actiu va més enllà i fa una proposta vital que inclou salut, participació social i seguretat.

Les relacions personals, la cura d'altres persones, la lectura, el fet d'es-

tar informat o de participar activament en la comunitat, entre d'altres, són activitats pròpies de l'envelliment actiu. Com també ho són la reflexió interior, el manteniment d'una dieta saludable o el tenir cura d'un mateix. L'envelliment actiu no comporta necessàriament fer activitats, com tampoc assolir uns objectius estandarditzats per a tothom. L'envelliment actiu es dona quan la persona està "optimitzant" les seves condicions personals i oportunitats per millorar la qualitat de vida. En conseqüència, les activitats a realitzar es defineixen a nivell individual segons la situació de cada persona. En tercer lloc, les polítiques d'envelliment actiu han tendit a deixar fora l'atenció a la dependència, així com d'altres situacions de risc social. Aquest fenomen també s'ha reproduït en el

En definitiva, l'envelliment progressiu i el sobreenvelliment de la societat ja s'ha erigit com un dels majors reptes del conjunt de les societats europees.

desconectades de la comunitat més enllà de les seves limitacions personals. Tot i el caràcter estructural de la problemàtica, s'estan imposant nous enfocaments o paradigmes com el de l'Envelliment actiu o el de l'Atenció centrada en la persona que ens estimulen a actuar en dimensions més properes a les persones vetllant per sobre de tot per la seva autonomia, autosuficiència i responsabilitat. No hi ha receptes úniques per promoure un valor tan personal, i fins i tot íntim, com és la qualitat de vida. Una acció més en xarxa i coordinada

de recursos públics i privats és l'única via que permet fer front, amb eficàcia i eficiència, a un conjunt de demandes cada vegada més heterogènies i complexes com el propi col·lectiu de gent gran.

2.2 MARC NORMATIU

Àmbit internacional

En primer lloc, trobem a la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea el reconeixement dels drets de les persones grans:

«La Unió reconeix i respecta el dret de les persones grans a dur una vida digna i independent i a participar en la vida social i cultural.» (art. 25).

D'altra banda, el **Pla d'Acció Internacional de Madrid sobre l'Envel·liment** i la Declaració Política que van ser aprovats per la **Segona Assemblea Mundial sobre l'Envel·liment** a l'abril de 2002 marquen un punt d'inflexió en la percepció mundial del desafiament que suposa la construcció d'una societat per a totes les edats.

El document serveix de base per a la

formulació de polítiques i apunta als governs, a les organitzacions no governamentals i a altres parts interessades les possibilitats de reorientar la manera en què les seves societats perceben, es relacionen i atenen a les persones de més edat.

El Pla d'Acció se centra en tres àmbits prioritaris:

- 1. Les persones d'edat i el desenvolupament**
- 2. El foment de la salut i el benestar en la vellesa**
- 3. La creació d'un entorn propici i favorable**

Tanmateix, l'any 2005 l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va liderar la iniciativa de la **Xarxa Mundial de Ciutats i Comunitats Amigables amb la Gent Gran**, destinat a crear entorns i serveis que promoguin i facilitin un envelliment actiu i saludable, com a resposta al ràpid envelliment de la població i amb l'objectiu de connectar ciutats, comunitats i organitzacions a tot el món amb la visió comú de fer del seu entorn un lloc millor on envellir dignament i amb qualitat.

El Protocol de Vancouver, desenvolupat en el marc d'aquest projecte, acorda que una ciutat amigable amb les persones de més edat compleix amb les següents característiques:

- **Reconeix la diversitat de la gent gran**
- **Respecta les seves decisions**

i opcions de forma de vida

- **Promou una cultura d'inclusió compartida per persones de totes les edats**
- **Anticipa i respon de manera flexible a les seves necessitats i preferències relacionades amb l'envelliment actiu.**

Àmbit estatal

En el nivell estatal, la **Constitució de 1978** preveu a l'article 50 que "Els poders públics garantiran la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat, mitjançant pensions adequades i actualitzades periòdicament. Amb independència de les obligacions familiars, en promouran el benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els problemes específics de salut, habitatge, cultura i lleure".

Tanmateix, l'**Estratègia Nacional de la Gent Gran per a un Envelliment Actiu i per a la seva Bon Tracte 2018-2021** va ser aprovada pel Ple de Consell Estatal de Persones Grans.

En el document es recullen un conjunt de propostes amb l'objectiu de desenvolupar el contingut de les Orientacions de la Unió Europea, en compliment del que disposa la Declaració de el Consell de la Unió Europea (EPSCO) de 6 de desembre de 2012 i en la Comunicació de la Comissió Europea de 20 de febrer de 2013, en la qual s'insta els Estats membres a que segueixin les orientacions que han de guiar l'envelliment actiu i la solidaritat entre les generacions.

En aquest document es fixen cinc línies

d'actuació relatives a:

- **Millorar el treball de la gent gran i allargar la seva vida laboral**
- **Promoure la participació en la societat i en els seus òrgans decisoris**
- **Facilitar una vida saludable i independent, en entorns adequats i segurs.**
- **Assegurar la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'atenció a les situacions de major vulnerabilitat.**
- **Evitar el mal tracte i els abusos a la gent gran**

En l'àmbit de la normativa estatal, la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, va dotar el Sistema públic de serveis socials del marc normatiu necessari per regular l'atenció i les prestacions a aquest col·lectiu. La Generalitat té competència exclusiva en aquesta matèria, per la qual cosa les prestacions en aquest àmbit d'atenció a la dependència i la vida autònoma s'integren en el Sistema Català de Serveis Socials.

A més, determinada legislació estatal també afecta al col·lectiu, com en l'àmbit de les pensions de la Seguretat Social, atès que l'import i revalorització es fixa anualment en els pressupostos generals de l'Estat o en normatives complementàries. O d'altres com el Real Decret-Llei 5/2013, de 15 de marzo, de mesures per afavorir la continuïtat de la

vida laboral dels treballadors de més edat i promoure l'envelliment actiu, o la Llei 4/2005, de 22 d'abril, sobre els efectes en les pensions no contributives dels complements atorgats per les comunitats autònomes, que incideixen en diferents àmbits de la vida de la gent gran, entre d'altres normatives d'aplicació estatal.

Àmbit autonòmic

A nivell autonòmic, l'Estatut d'Autonomia preveu a l'article 18 la protecció dels drets de la gent gran: «Les persones grans tenen dret a viure amb dignitat, lliures d'explotació i de maltractaments, sense que puguin ésser discriminades a causa de l'edat».

Tanmateix, el Govern de la Generalitat de Catalunya va acordar el 8 d'octubre de 2003 establir i promoure l'aplicació de la **Carta dels Drets i Deures de la Gent Gran** de Catalunya, aprovada pel **Consell de la Gent Gran de Catalunya** el 22 de setembre de 2003. La Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya, promoguda pel Departament de Benestar i Família i pel Consell de la Gent Gran de Catalunya, va néixer com a compliment dels compromisos presos al *4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya*, de les recomanacions del **Llibre blanc de la gent gran activa i del Llibre blanc de la gent gran amb dependència**. Respon també a les indicacions i els objectius plantejats al Pla estratègic de la Segona Assemblea Mundial de l'Envelliment.

La Carta dels Drets i Deures de la Gent Gran a Catalunya recull els cinc principis temàtics proposats per les Nacions Unides, descrits en els documents dels

drets humans per a persones d'edat.
Aquests principis són:

- **Dignitat:** "Les persones grans hem de poder viure amb dignitat i seguretat i veure'ns lliures d'explotació i maltractaments físics i/o psíquics, així com de ser tractades dignament sense discriminació per causa d'edat, gènere, ètnia, discapacitat, situació econòmica o qualsevol altra condició."
- **Independència:** "Inclou l'accés a l'alimentació, l'aigua, l'habitatge, el vestit i l'atenció sanitària adequades, així com l'oportunitat de treball remunerat i l'accés a la capacitat i l'educació."
- **Autorealització:** "Les persones grans hem de poder desenvolupar plenament les oportunitats i les potencialitats a partir de l'accés als recursos educatius, culturals, espirituals, d'oci i temps lliure en la societat."
- **Assistència:** "Les persones grans hem de beneficiar-nos de la cura de la família, així com tenir accés als serveis socials, sanitaris i assistencials, i gaudir dels drets humans i fonamentals, quan residim tant en la llar pròpia com en centres d'atenció o institucions."
- **Participació:** "Les persones grans hem de participar activa-

ment en la formulació i en les polítiques que afecten directament el nostre benestar, des de la solidaritat amb altres generacions, en una societat per a tothom; aquest principi ha de ser entès des del dret a la lliure associació."

D'altra banda, en matèria de serveis socials, l'actual **Sistema Català de Serveis Socials** està regulat per la **Llei 12 /2007, d'11 d'octubre**, i les posteriors modificacions, amb la finalitat d'assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones

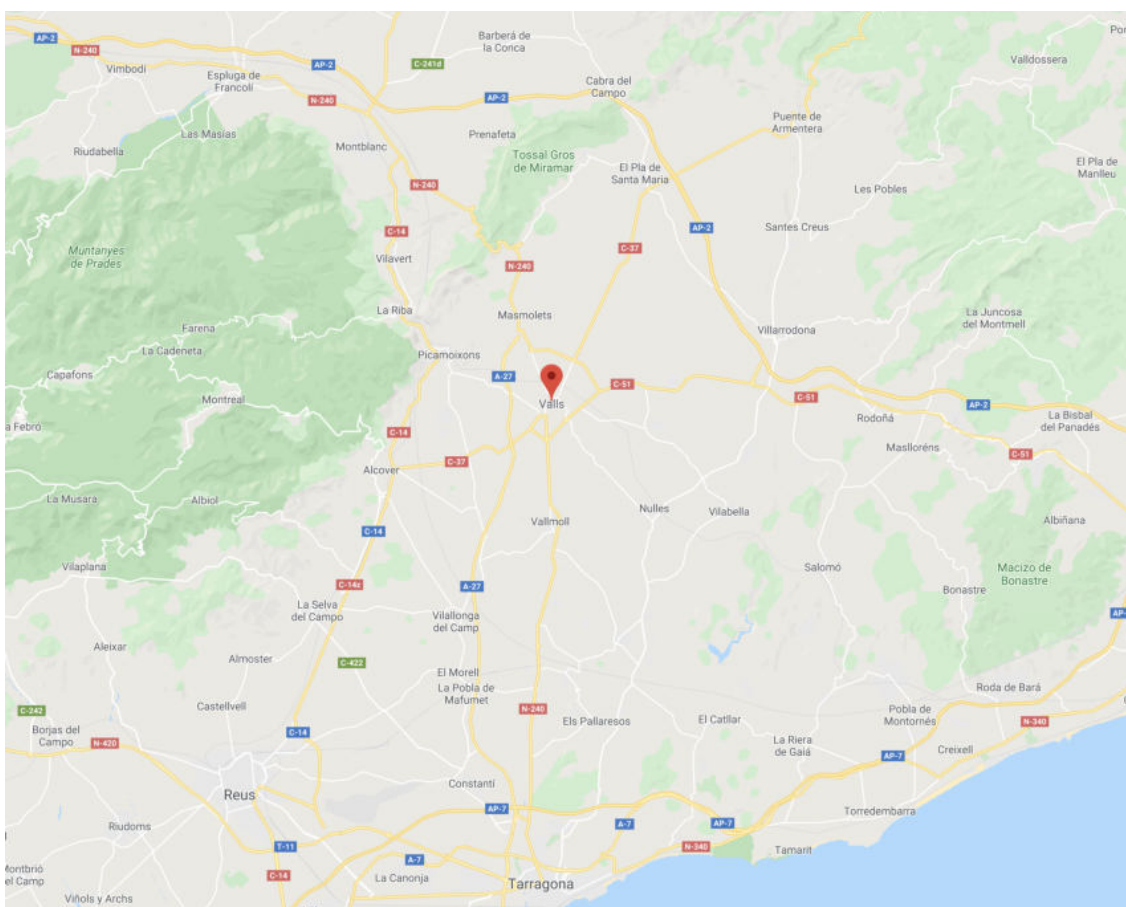
El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies impulsa el II Pla Estratègic de Serveis Socials 2020-2024 com a referència nova per a la planificació del Sistema Català de Serveis Socials (SCSS) per als propers quatre anys, per donar resposta als reptes sociodemogràfics que l'actual estat de benestar ha d'afrontar: les desigualtats socials que la crisi econòmica ha consolidat, la feminització del risc de pobresa o exclusió, l'increment de l'envelliment, el sobreenvelliment, la discapacitat i la diversificació de la societat catalana i de les llars que la componen.

3. SITUACIÓ DE LA GENT GRAN A VALLS

3.1 SITUACIÓ GEOGRÀFICA

El terme municipal de Valls, el tercer en extensió de la comarca amb 22.287 h, es situa en el sector de la plana de l'esquerra del Francolí, ja al límit amb la Conca de Barberà. Comprèn la ciutat de Valls, cap de municipi i centre de la comarca de l'Alt Camp, els pobles agregats de Fontscaldes (125 hectàrees i 184 habitants), Picamoixons (429 hectàrees i 454 habitants) i Masmolets (10 hectàrees i 17 habitants), el lloc de residència i estiuieg dels Boscos de Valls, els antics termes d'Espinavessa, el Palau de Reig i Olivet, l'antiga granja de Dolde-llops, un bon nombre de masies esparses, sovint convertides en cases de segona residència, i algunes urbanitzacions com ara Bon Sol. Limita amb els municipis de Figuerola del Camp (N), el Pla de Santa Maria, Alió i Puigpelat (E), Vallmoll (S), la Masó, el Milà, Alcover i la Riba (W), tots de l'Alt Camp, i amb el de Montblanc (N), a la Conca de Barberà.

Valls és el principal centre de comunicacions de la comarca. El tradicional eix principal ha estat la N-240, que travessa longitudinalment el terme des del coll de Lilla, al Nord, fins al límit amb el terme de Vallmoll, al Sud. És molt transitat el tram de la C-37 Valls -

el Pla de Santa Maria, pel fet que en aquest darrer municipi hi ha l'accés a l'autopista AP-2, que uneix Barcelona amb Saragossa. També conflueixen a Valls la C-51, que enllaça amb el Vendrell, i les carreteres locals que connecten amb Puigpelat, Nulles i la Riba.

El 29 de desembre de 1881 s'inaugurà la línia ferroviària Barcelona-Vilanova i la Geltrú-Valls, que no arribà a aquesta ciutat fins el 1883. La línia de ferrocarril que passa per Valls s'ha convertit en un trajecte d'importància vital per a la connexió entre Barcelona i diferents zones de l'Estat espanyol com Madrid, el País Basc o Galícia. A Picamoixons, dins el municipi de Valls, hi ha l'enllaç amb la línia procedent de Tarragona i Reus.

3.2 DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL

El municipi de Valls, administrativament parlant, està dividit en 6 districtes censals, tres d'ells subdividits en diferents sessions censals i la resta només amb una secció.

No obstant, a nivell més informal, existeix una altra divisió territorial centrada en barris que no sempre es correspon amb la divisió administrativa. S'ha intentat realitzar un treball de correlació entre ambdós divisions per tal de poder analitzar les dades disponibles a nivell territorial, que sempre es presenten en base a la divisió administrativa per tal d'obtenir conclusions més ajustades a la realitat territorial coneguda i percebuda per a ciutadania.

Correlació establerta entre la divisió territorial administrativa i la divisió per barris de Valls

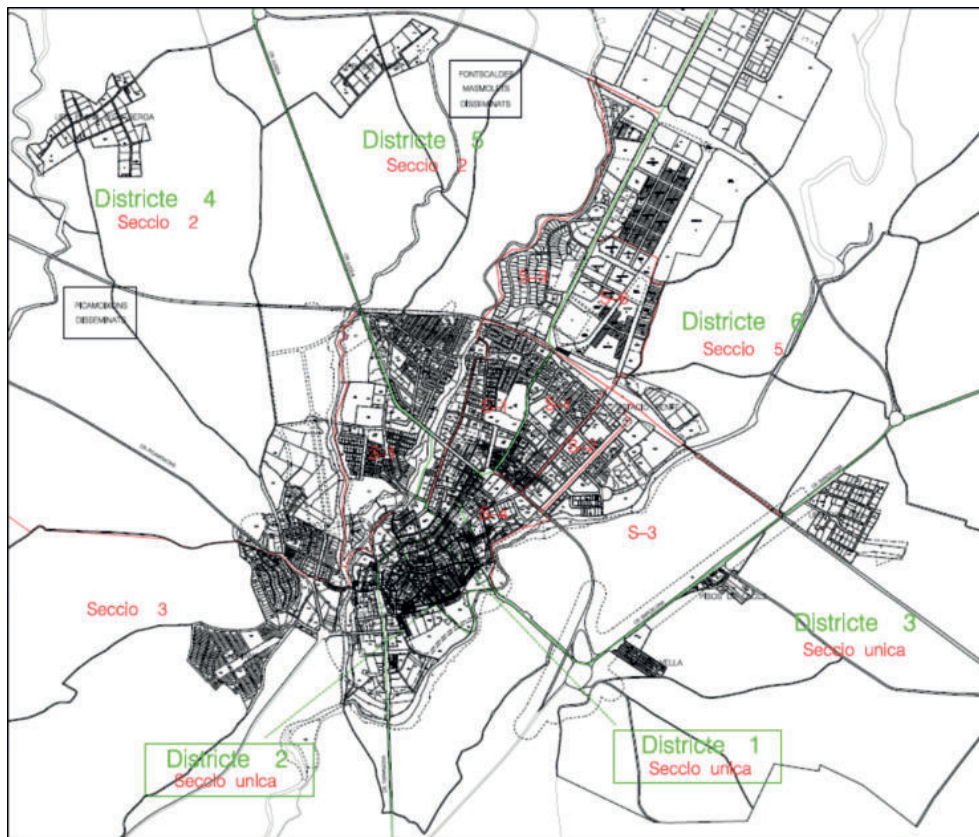

Barris que inclouria	
Districte 1 (secció única)	Pl. Alls, Pl. Blat, d'en Bosc, Pl. Oli, Pati, part de c/ St. Antoni, Muralla St. Antoni, St. Oleguer, Sta. Anna, Pl. Zeta
Districte 2 (secció única)	C/ Carme, Pl. Carme, Pl. Escudelles, Carnisseria, Pouet, part de c/ St. Antoni, St. Francesc, Muralla St. Francesc, Sta. Margarida, Sta. Úrsula
Districte 3 (secció única)	C/ Artús, Boronat, Progrés, part de Pl. Portal Nou, Pl. Escolans, c/ Església, Major, part de Ruanes, Barri Colla Vella, Barri Clois, Barri Bon Sol
Districte 4 - secció 1	Part de C/ Abat Llord, Cor de Maria, St. Benet, Pl. Jaume I, Creu de Cames, zona Barri Fraternal, Pere Català i Pic
Districte 4 - secció 2	Picamoixons, zones Barri Comarques i Barri Fonts de Sta. Magdalena
Districte 4 - secció 3	C/ Candela, part de Pl. Portal Nou, c/ Sta. Magdalena, Ctra. Alcover, Barri Mas Clariana, Partida Freixa

---

Districte 5 - secció 1	Bisbe Sitjó, Caputxins, part de Pl. Font de la Manxa, Mossèn Martí, Paborde, part de c/ Abat Llorc i zona Barri Xamora
Districte 5 - secció 2	Fontscaldes, Ctra. Montblanc, zona Barri St. Josep Obrer, Partida Verneda, Ptda. Palau de Reig
Districte 5 - secció 3	Comas i Solà, Arquitecte Fra Cardona, Marinada, Mestral, Oller i Rabassa, tram de Ctra. Del Pla
Districte 6 - secció 1	Anselm Clavé, part de c/ Avenir, Balmes, Josep M. Fàbregas, Ignasi Sarró, Bisbe Palau, part de C/ Vallvera, C/ del Tren, part de Xiquets de Valls
Districte 6 - secció 2	Part de C/ Avenir, Colon, Esperanto, Pl. Torratxa, part de C/ Vallvera, Pl. Torrent Titit, part de Xiquets de Valls
Districte 6 - secció 3	Pg. Estació, Pare Palau, zona del Vilar
Districte 6 - secció 4	Muralla Castell, part de Font de la Manxa, d'en Gassó, Germans St. Gabriel, part de Pl. Pati, Pl. St. Jordi, Teatre, Vapor Mahó, Jaume Huguet
Districte 6 - secció 5	Part del Barri Fornàs, Camí de l'Estació, Ptda. Baiona, Ptda. Fornàs, Ptda. Ruanes
Districte 6 - secció 6	Part de Barri Fornàs, Pl. President Companys

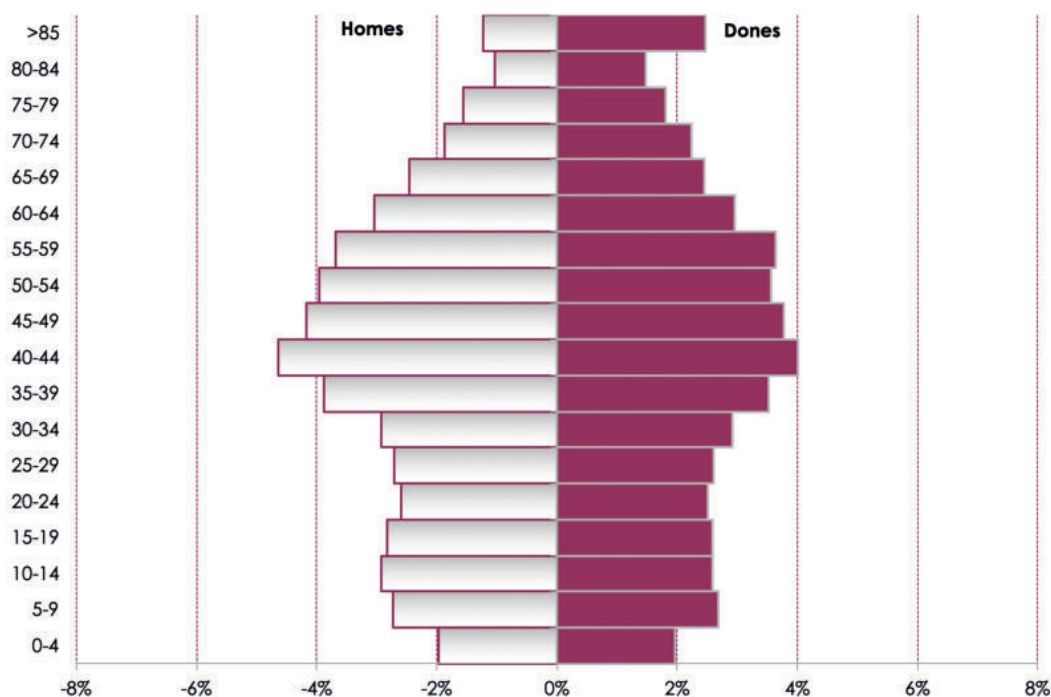
MAPA DIVISIÓ TERRITORIAL MUNICIPAL DE VALLS

3.3 DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ

La població de Valls actualment és d'un total de 25.094 persones, distribuïdes proporcionalment segons gènere, però amb una presència més elevada de dones majors de 65 anys i, per contra, un percentatge més elevat d'homes d'entre 35 i 54 anys que no pas de dones.

Piràmide de població, 2018

Nota: les dades que es presenten en aquest apartat provenen tant de l'Idescat (dades referents a la comarca i a Catalunya i dades d'anys anteriors al 2018), com del padró municipal (les referents a Valls del 2018).

Per zones, la població es concentraria principalment al districte 6 (42%), seguit del districte 5 (23%) i del 4 (18%). La resta de districtes acumularien només el 16% de la població.

Distribució de la població segons districtes i seccions censals, 2018.

	Secció 1	Secció 2	Secció 3	Secció 4	Secció 5	Secció 6	Total Districte
Districte 1	4%	..	..	..	..	..	4%
Districte 2	4%	..	..	..	..	..	4%
Districte 3	8%	..	..	..	..	..	8%
Districte 4	5%	7%	7%	..	..	..	18%
Districte 5	8%	10%	6%	..	..	..	23%
Districte 6	9%	9%	7%	5%	7%	5%	42%

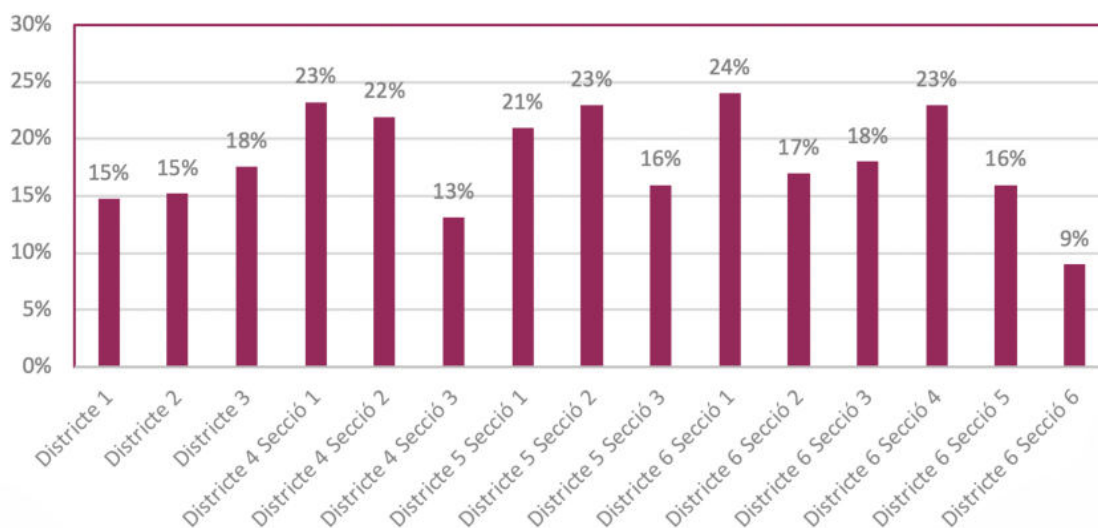

Si s'observa la distribució de la població per zones i grans intervals d'edat, es pot concloure que la gent gran es concentra més en unes zones que en altres. Així, el pes de la gent és major a les seccions 1 i 2 del districte 4, a les seccions 1 i 2 del districte 5 i a les seccions 1 i 4 del districte 6.

Distribució de la població segons districtes i seccions censals i grans intervals d'edat, 2018

		0-14 anys	15-64 anys	65 anys o més
Districte 1	Secció 1	14%	71%	15%
Districte 2	Secció 1	18%	67%	15%
Districte 3	Secció 1	14%	68%	18%
Districte 4	Secció 1	15%	62%	23%
	Secció 2	13%	65%	22%
	Secció 3	16%	71%	13%
	Total	15%	66%	19%
Districte 5	Secció 1	15%	65%	21%
	Secció 2	12%	65%	23%
	Secció 3	19%	65%	16%
	Total	15%	65%	20%
Districte 6	Secció 1	13%	63%	24%
	Secció 2	15%	67%	17%
	Secció 3	17%	65%	18%
	Secció 4	16%	62%	23%
	Secció 5	13%	70%	16%
	Secció 6	17%	74%	9%
	Total	15%	67%	18%

Distribució de la població de 65 anys i més segons districtes i seccions censals i grans intervals d'edat, 2018

En relació a les anteriors dades, cal tenir present també les persones de 65 anys o més empadronades a les residències de Valls que, tot i que no fan variar significativament les tendències anteriors, fan augmentar lleument la presència de gent gran en les zones on estan ubicades.

Població empadronada als centres residencials de Valls, 2018.

	Població empadronada	Districte i secció d'ubicació	% sobre total població empadronada al districte i secció
Residència Montserrat Cuadrada	19	Districte 4 Secció 2	8,4%
Residència Fontscaldes	27	Districte 5 Secció 2	4,9%
Residència Alt Camp	52	Districte 4 Secció 2	13,9%
Residència Alba	1	Districte 2	0,7%
Residència Santa Teresa	50	Districte 6 Secció 4	17,4%
Residència Ballús	54	Districte 6 Secció 1	10,0%
Total	203		4,3%

També a nivell demogràfic, un dels aspectes imprescindible és el nivell de dependència existent entre la població de Valls, mesurat a través de dos índexs:

Índex de dependència global = relació entre els individus en edat no activa respecte a la població potencialment activa.

Índex de dependència senil = relació entre els individus de 65 anys i més respecte a la població potencialment activa.

A Valls, al 2016, l'índex de dependència global era del 54%, molt similar a la comarcal i a l'autonòmica, però el de dependència senil és inferior a l'obtinguda en la resta d'àmbits territorials.

Índex de dependència global i senil, 2016

	Valls	Alt Camp	Catalunya
Població de 65 anys i més	4.218	4.218	1.379.277
Població menor de 16 anys	4.282	4.218	1.254.019
Població de 15 a 64 anys	15.785	4.218	4.889.300
Índex de dependència global	53,85%	4.218	53,86%
Població de 65 anys i més	4.218	4.218	1.379.277
Població de 15 a 64 anys	15.785	4.218	4.889.300
Índex de dependència senil	26,72%	4.218	28,21%

3.4 EVOLUCIÓ DE LA GENT GRAN

El pes de la gent gran de Valls ha anat augmentant al llarg dels anys, tal i com també ho ha fet a nivell general. No obstant, la proporció de gent de 65 anys i més a Valls en relació al total és quelcom inferior a l'existent a nivell comarcal o autonòmic, fet que fa suposar que és una població sensiblement menys envellida que en la resta d'àmbits territorials comparats.

Evolució de la població de Valls segons intervals d'edat

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Total població	25.094	24.112	24.285	24.321	24.570	24.649	25.084	25.016	25.158
Població de 65 anys i més	4.672	4.266	4.218	4.209	4.203	4.086	4.100	4.066	4.006
% de població de 65 anys i més	18,6%	17,7%	17,4%	17,3%	17,1%	16,6%	16,3%	16,3%	15,9%

Distribució de la població segons grans intervals d'edat

	Valls			Alt Camp			Catalunya		
	0-14 anys	15-64 anys	65 anys o més	0-14 anys	15-64 anys	65 anys o més	0-14 anys	15-64 anys	65 anys o més
2016	16,5%	66,1%	17,4%	16,2%	65,7%	18,2%	15,7%	66,0%	18,3%
2010	15,9%	68,2%	15,9%	15,7%	67,6%	16,6%	15,3%	68,2%	16,5%
2005	15,1%	68,4%	16,5%	14,4%	68,2%	17,4%	14,1%	69,4%	16,5%

3.5 INDICADORS D'ENVELLIMENT I SOBREENVELLIMENT DEMOGRÀFIC

Els índexs referents a l'edat, permeten observar quin és el pes específic, en aquest cas, de la gent gran en un municipi. En aquest cas, els índexs que s'han analitzat són els següents:

Índex d'envelliment = És el quocient entre el nombre de persones de 65 anys i més i el de joves menors de 15 anys. S'expressa en tant per cent.

Índex de sobreenvelliment = És el quocient entre el nombre de persones de 85 anys i més respecte al de persones de 65 anys i més. S'expressa en tant per cent.

Així, a Valls, l'índex d'envelliment es va reduir entre els anys 2005 i 2010, i va augmentar substancialment del 2010 al 2018, any en el qual aquest índex es situa en el 125%.

En canvi, l'índex de sobreenvelliment ha anat augmentat any rere any, comparativament parlant, l'envelliment a Valls és menys acusat que a l'Alt Camp i que a Catalunya, però, per contra, el sobreenvelliment obtindria una

Índex de dependència global i senil, 2016

	2005	2010	2018
Població total	22.851	25.158	25.094
Població de 65 anys i més	3.773	4.006	4.672
Població de 85 anys i més	502	643	931
Índex d'Envelliment	110%	100%	125%
Índex de Sobreenvelliment	13%	16%	20%

proporció més elevada que en la resta d'àmbits territorials. Quant-se actualment en el 20%..

Índexs d'envelliment i sobreenvelliment a Valls, l'Alt Camp i Catalunya. 2017

	Valls	Alt Camp	Catalunya
Índex d'Envelliment	107,5%	115,4%	117,5%
Índex de Sobreenvelliment	19,3%	17,4%	16,4%

Segons zones, aquests índexs refermarien les dades de la taula 4.6, afegint però informació entorn les zones o barris on el sobreenvelliment és més accentuat, com són la secció 2 del districte 4 (Picamoixons, zones Barri

Comarques i Barri Fonts de Santa Magdalena) o la secció 4 del districte 6 (Muralla Castell, part de Font de la Manxa, den Gassó, Germans Sant Gabriel, part de la plaça del Pati, de la plaça Sant Jordi, Teatre, Vapor Mahó i Jaume Huguet).

**Distribució dels índexs d'envelliment i sobreenvelliment
segons districtes i seccions censals, 2018.**

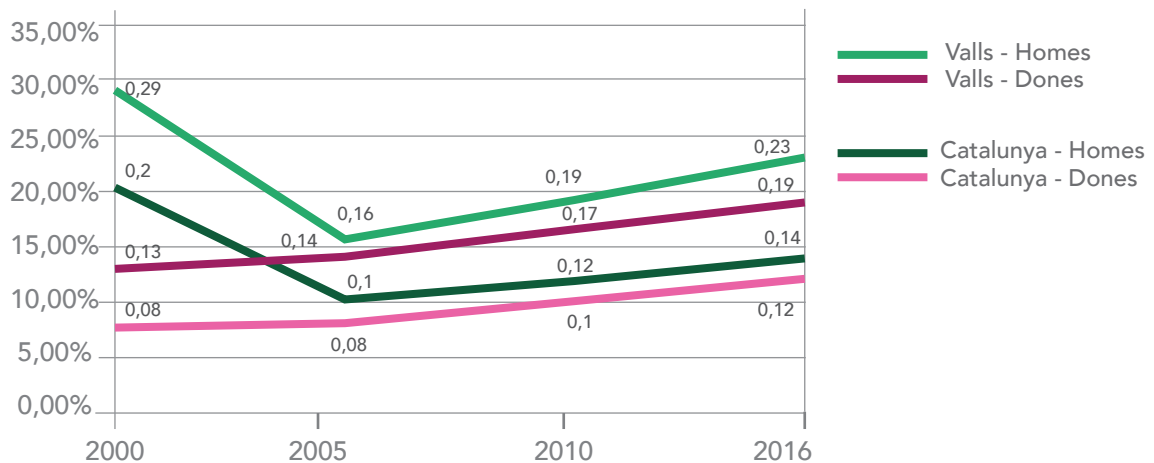
		Índex envelliment	Índex sobreenvelliment
Districte 1	Secció 1	107%	22%
Districte 2	Secció 1	86%	23%
Districte 3	Secció 1	122%	21%
Districte 4	Secció 1	154%	19%
	Secció 2	168%	26%
	Secció 3	81%	19%
	Total	129%	22%
Districte 5	Secció 1	138%	20%
	Secció 2	185%	20%
	Secció 3	86%	13%
	Total	138%	19%
Districte 6	Secció 1	191%	21%
	Secció 2	113%	17%
	Secció 3	108%	13%
	Secció 4	145%	35%
	Secció 5	121%	14%
	Secció 6	54%	12%
	Total	123%	19%
		125%	20%

Segons gènere, l'evolució de l'envelliment i el sobreenvelliment ha estat en la mateixa línia, mantenint-se sempre una major proporció entre dones que entre homes.

Evolució de l'índex d'envelliment segons sexe, 2000-2016

Evolució de l'índex de sobreenvelliment segons sexe, 2000-2016

3.6 DISTRIBUCIÓ SOCIODEMOGRÀFICA DE LA GENT GRAN

En primer lloc, per analitzar es característiques sociodemogràfiques de la gent gran de Valls, s'utilitzen 2 indicadors:

Rati de masculinitat = número d'homes per cada 100 dones.

Rati de feminitat = número de dones per cada 100 homes.

Els resultats d'aquests ratis confirmen la major prevalença de dones grans i, sobre tot, de dones majors de 85 anys, que no pas d'homes.

Distribució de la població segons districtes i seccions censals, 2018.

	Rati masculinitat persones majors 65 anys	Rati feminitat persones majors 65 anys	Rati masculinitat persones majors 85 anys	Rati feminitat persones majors 85 anys
2018	0,8	1,3	0,5	2,2
2010	0,7	1,4	0,4	2,2
2005	0,7	1,4	0,5	2,1
2000	0,7	1,4	0,4	2,2
Catalunya 2016	0,7	1,3	0,5	2,1

3.7 SALUT I BENESTAR DE LA GENT GRAN

3.7.1 La salut de les persones grans de Valls

Un altre àmbit important a l'hora de analitzar la situació de la gent gran, és el de la salut i el benestar social.

En relació a la salut, s'han extret dades de l'estudi "La situació social al municipi de Valls. Diagnòstic. Setembre / Octubre 2017", elaborat per la Càtedra d'Inclusió Social de la Universitat Rovira i Virgili referents a la pròpia percepció de les persones consultades en aquest estudi.

Les dades disponibles mostren que les persones grans consultades consideren principalment que el seu estat de salut és bo o regular, que el 42% afirmen tenir problemes de salut crònics i que el 60% afirmen no haver tingut limitacions per causes de salut en els últims 6 mesos.

Percepció de l'estat de salut propi entre les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

	Freqüència	%
Molt bo	285	16,9%
Bo	754	44,7%
Regular	461	27,4%
Dolent	182	10,8%
Ns/Nc	3	0,2%

D'altra banda, les dades facilitades per l'ICS permeten observar quin és el nivell d'assistència sanitària bàsica entre les persones grans. Així, gairebé la totalitat de població gran de Valls assignada al CAP Ignasi Sarró, ha estat atesa en aquest CAP, podent suposar un baix nivell d'assistència privada

Població assignada i atesa al CAP Ignasi Sarró segons intervals d'edat. 2017

	Població assignada	Població atesa	% població atesa sobre població assignada
65 a 69 anys	1.283	1.172	91%
70 a 74 anys	1.100	1.048	95%
75 a 79 anys	843	814	97%
80 a 84 anys	646	628	97%
85 a 89 anys	583	566	97%
90 a 94 anys	234	222	95%
96 anys o més	77	75	97%

D'altra banda, segons dades facilitades també pel CAP, les malalties més prevalents entre les persones grans de Valls són la Hipertensió arterial no complicada i les Alteracions del Metabolisme Lipídic.

Per sota, també caldria destacar com a malalties prevalents, la obesitat, la diabetis no insulíndependent, els trastorns del son / insomni, altres artrosis i, principalment en majors de 75 anys, les cataractes i la incontinència urinària.

En relació al Servei d'Atenció Domiciliària sanitària, al 2017, el nombre total d'usuaris grans d'aquest servei ha estat de 291, corresponent el 68% d'aquesta quantitat a dones.

Persones grans usuàries del Servei d'Atenció Domiciliària de l'EAP segons sexe. 2017

	Homes	Dones	Total
EAP Valls Urbà	90	195	285
Picamoixons	3	3	6
Total	93	198	291

3.7.2 L'autonomia i benestar de la gent gran de Valls

A aquest nivell, és important analitzar la dependència com l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que, per raons derivades de l'edat, malaltia o discapacitat, i lligades a la falta d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, els cal l'atenció d'una o altres persones. Aquestes persones també necessiten ajudes importants per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària o, com en el cas de les persones amb

discapacitat intel·lectual o malaltia mental, d'altres ajudes per a la seva autonomia personal.

Actualment, a Valls, el nombre de persones de 65 anys i més amb dependència reconeguda és de 765, suposant el 16% del total de persones grans.

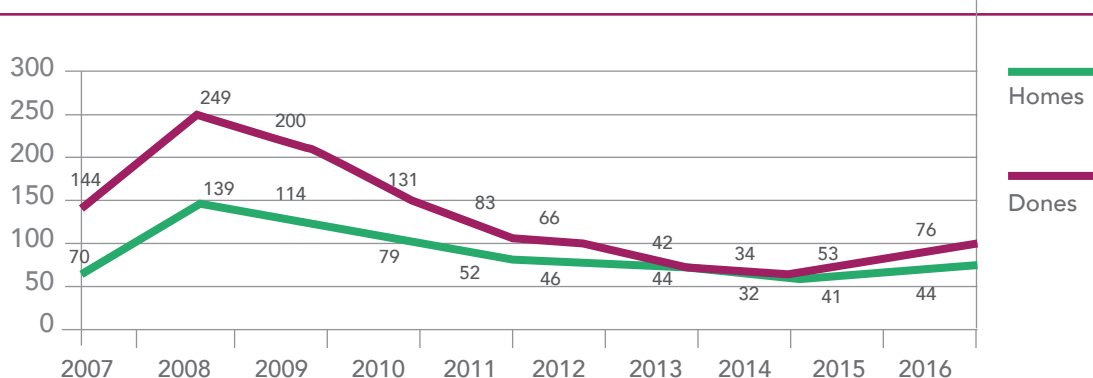
El nivell de reconeixement ha anat reduint-se al llarg dels anys.

Evolució del percentatge de les sol·licituds amb la dependència reconeguda sobre el total de sol·licituds a Valls.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Número de sol·licituds totals	227	435	352	236	139	126	96	78	115	149	149
% Sol·licituds amb la dependència reconeguda	85%	83%	83%	80%	81%	81%	74%	72%	74%	68%	41%

Segons gènere, les dades evolutives són molt similars, patint la mateixa reducció de reconeixements.

Evolució del número de persones majors de 65 anys de Valls amb reconeixement de dependència segons sexe

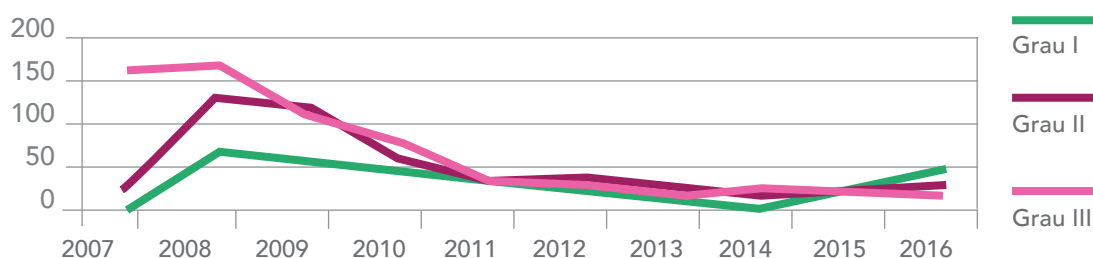
En canvi, segons intervals d'edat, tot i que en general s'observa la mateixa tendència anterior, hi ha una dada interessant: un augment dels reconeixements de dependència entre les persones de 81 a 90 anys durant el 2016.

Evolució del número de persones majors de 65 anys de Valls amb reconeixement de dependència segons intervals d'edat

Seguint amb reducció general de reconeixements, és interessant observar que mentre al 2007 la quantitat més elevada va ser de Grau III, al 2016 aquest és el nivell del qual s'han reconegut menys dependències.

Evolució del número de persones majors de 65 anys de Valls amb reconeixement de dependència segons el grau

Un altre ítem d'interès en aquest apartat, és el nivell de disminucions reconegudes legalment. En el cas de Valls, al 2016 van suposar un total de 636 persones de 65 anys i més, que suposen el 35% de les reconegudes en total i un 15% del total de persones grans de Valls al 2016.

Evolució de les persones reconegudes legalment com a disminuïdes segons edat

	2005	2010	2016
% fins a 4 anys	0,7%	0,3%	0,4%
% entre 5 i 15 anys	4,2%	3,8%	4,4%
% entre 16 i 44 anys	27,4%	24,8%	21,8%
% entre 45 i 64 anys	32,1%	35,1%	37,9%
% entre 65 i 74 anys	17,6%	16,8%	16,7%
% més de 75 anys	18,0%	19,3%	18,8%

En relació al Servei d'Atenció Domiciliària (SAD), des de Serveis Socials de l'Ajuntament es constata que l'any passat van ser un total de 202 persones majors de 65 anys les que el van rebre, principalment dones i de la franja de 65 a 84 anys. El servei més prestat ha estat el de SAD social, més que no pas el de SAD dependència, tenint en compte que s'han prioritzat el social per què aquets els permet autogestionar-se per contractar ells mateixos el serveis de suport.

Persones grans de Valls que han rebut el SAD. 2017

	De 65 a 84 anys		De 85 anys i més		Total persones grans (sense repeticions)		Total
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	
SAD social	18	29	8	18	57	82	139
SAD dependència	11	17	5	21	17	46	63
TOTAL	29	46	13	39	74	128	202

A les anteriors dades, cal sumar-hi un total de 124 persones de 65 anys o més usuàries del SAD privat de la Fundació Vilaniu.

Per tant, el total d'usuaris del SAD a Valls al 2017 ha estat de 326 persones de 65 anys o més.

S'han recollit també dades referents al servei de tecnologia de suport i cura dels Serveis Socials Bàsics. Concretament, al 2017 ha hagut un total de 173 persones grans usuàries del servei de Teleassistència, la majoria novament dones.

El temps d'espera d'accés al servei de teleassistència ha estat durant el 2017 de 15 dies. I, actualment, hi ha un total de 161 aparells actius i un total de 140 llars ateses.

Persones usuàries del servei de Teleassistència. 2017

	Homes	Dones	Total
De 18 a 64 anys	1		1
De 65 a 84 anys	14	59	73
De 85 anys i més	23	76	99
Total	38	135	173

3.8 SITUACIÓ ECONÒMICA I D'HABITATGE DE LA GENT GRAN

3.8.1 Situació econòmica

En primer lloc, es mostra la taxa de risc de pobresa extret de l'estudi "La situació social al municipi de Valls. Diagnòstic. Setembre / Octubre 2017" de la Càtedra d'Inclusió Social de la URV.

Segons aquestes dades, la taxa de pobresa de la gent gran de Valls és inferior que la que s'obté en la resta d'interval d'edat.

Taxa de risc de pobresa i proporció sobre el total de població en risc de pobresa segons interval d'edat. 2017		
	Taxa de pobresa	Proporció sobre el total de població en risc de pobresa
De a 15 anys	38,6	19,0%
De 16 a 29 anys	27,7	17,3%
De 30 a 64 anys	22,1	51,8%
De 65 anys i més	17,3	11,8%

En l'anterior apartat, s'han vist ja algunes dades referents a la situació econòmica de la gent gran a Valls, concretades en les prestacions d'urgència social.

A banda de les anteriors, també resulta interessant conèixer la quantitat de pensions no contributives existents, que són uns ingressos econòmics mensuals que l'Estat garanteix a aquelles persones que no tenen recursos suficients per la seva subsistència i no poden acollir-se -per manca de cotització a la Seguretat Social- a les pensions contributives. Aquets van ser al 2015 de 88 pensions de jubilació i 87 d'invalidesa.

Ambdues dades, fotografien una situació visible força positiva, però que segurament no s'avé a la realitat exacta, doncs és possible que passin desapercibudes moltes altres dificultats econòmiques que no arriben als serveis socials.

Evolució de les pensions no contributives a Valls (PNC)7			
	2005	2010	2015
Jubilació	51	40	68
Invalidesa	86	98	87
Total	137	138	155

3.8.2 Habitatge

En aquest apartat, es recullen les dades disponibles relacionades amb l'habitatge i la gent gran. Les dades que s'han localitzat i analitzat han estat les

de l'estudi "La situació social al municipi de Valls. Diagnòstic. Setembre / Octubre 2017", elaborat per la Càtedra d'Inclusió Social de la Universitat Rovira i Virgili, les dades facilitades per l'Oficina Local d'Habitatge de Valls i les dades del Pla Local de l'Habitatge de 2011.

En relació a les dades disponibles a l'estudi sobre la situació social al municipi de Valls referents a habitatge, permet fer una radiografia de les característiques dels habitatges de la gent gran de Valls.

Tipologia d'habitatges de les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

	Freqüència	%
Casa unifamiliar aïllada	38	2,3%
Casa unifamiliar adossada	638	37,9%
Pis/dúplex/àtic en un edifici	987	58,6%
Ns/Nc	22	1,3%

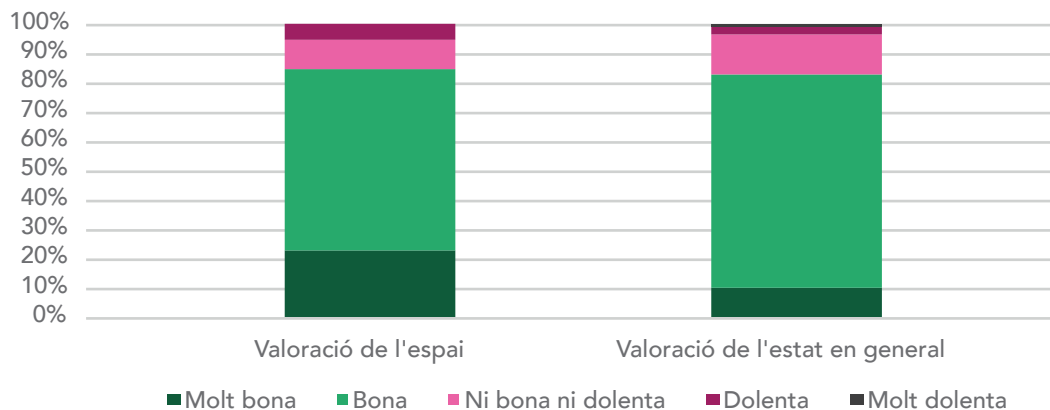
Règim de tinença dels habitatges de les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

	Freqüència	%
Propietat, totalment pagada	1.398	83,0%
Propietat, amb hipoteca en curs	75	4,5%
Lloguer amb contracte formal	185	11,0%
Lloguer sense contracte (en negre, rellogada...)	10	0,6%
Cedida per algun familiar o amistat	8	0,5%
Ns/Nc	10	0,6%

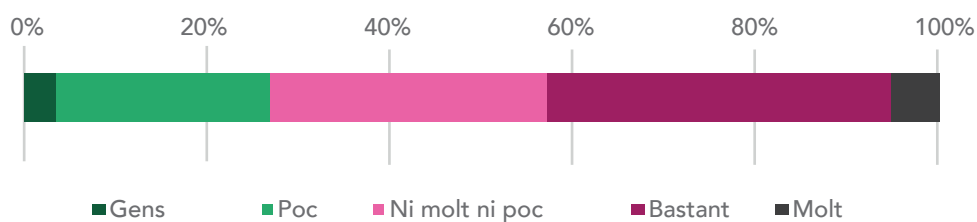
Problemàtiques als habitatges de les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

Els habitatges pateixen de...	Freqüència	%
Barreres arquitectòniques (pe. Escales sense ascensor)	508	30,1%
Sorolls (veïns, tràfic, indústria...)	389	23,1%
Contaminació, brutícia	368	21,8%
Esquerdes	292	17,3%
Humitat, goteres, podridura	265	15,7%
Problemes de fred (mal aïllament o manca calefacció)	219	13,0%
Delinqüència a l'entorn	168	10,0%
Falta de llum natural en alguna habitació	151	9,0%
Plagues (termites, etc.)	138	8,2%
Instal·lacions deficientes d'aigua, gas o llum	120	7,1%
Problemes estructurals de l'edifici	112	6,6%
Falta de ventilació	38	2,3%

Valoració dels habitatges de les persones de 65 anys o més de Valls que en fan els seus ocupants. 2017

Valoració de l'esforç econòmic que suposa per a la seva llar les despeses totals de l'habitatge de les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

Segons les anteriors dades, les principals característiques dels habitatges de les persones grans de Valls són:

- Majoritàriament pisos en un edifici (59%), tot i que el 38% també viu en cases unifamiliars adossades.
- El 83% són habitatges de propietat, totalment pagats.
- La problemàtica més estesa, que afectaria al 30% dels habitatges, són les barreres arquitectòniques, entre les que es trobaria la manca d'ascensor. Altres problemàtiques a destacar, tot i que en baixa proporció en qualsevol cas, són els sorolls i la contaminació/brutícia.
- Les persones grans consultades valoren de forma positiva tant l'espai com l'estat general dels seus habitatges, i el 43% afirma que les despeses totals de l'habitatge els suposen bastant o molt esforç econòmic.

3.9 CONVIVÈNCIA I PARTICIPACIÓ DE LA GENT GRAN

En aquest capítol, es vol mostrar quin és l'entorn convivencial i de suport de les persones grans.

3.9.1 Les llars i l'entorn de les persones grans

Les dades més actuals en relació a les llars de les persones grans s'han extret de l'estudi "La situació social al municipi de Valls. Diagnòstic", que mostren que el 28% de les persones grans consultades viuen en parella amb tots els membres jubilats, el 26% són persones jubilades que viuen soles i el 23% parelles que viuen amb altres familiars, entre els quals algun treballa.

Tipologia de les llars de les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

Els habitatges pateixen de...	Freqüència	%
Un jubilat sol	442	26,2%
Un adult o jove sol	3	0,2%
Un adult que viu amb un o més infants	8	0,5%
Un adult que viu amb altres familiars amb algun ingressos	113	6,7%
Parella amb tots els membres jubilats	474	28,1%
Parella on un membre o els dos treballen o busquen feina	25	1,5%
Parella que viu amb altres membres, els quals depenen dels ingressos de la parella	201	11,9%
Parella que viu amb altres familiars, entre els quals algun treballa	389	23,1%
Llar formada per dos nuclis o un nucli famliars i altres membres que no són de la famíliai	30	1,8%

De la consulta realitzada per a l'estudi "La situació social al municipi de Valls. Diagnòstic. Setembre / Octubre 2017", elaborat per la Càtedra d'Inclusió Social de la Universitat Rovira i Virgili, també se n'extreu que el 88% de les persones grans consultades tenen familiars, amistats o veïns a qui podria demanar ajuda en cas de necessitat urgent i que el 91% té algú amb qui parlar de temes personals.

Xarxa de suport que afirmen tenir les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

	SÍ		NO	
	Freqüència	%	Freqüència	%
Tenen familiars, amistats i veïns a qui demanar ajuda	1.480	87,8%	181	10,7%
Tenen algú amb qui parlar de temes personalsc	1.539	91,3%	146	8,7%

3.9.2 Participació social de la gent gran.

L'estudi "La situació social al municipi de Valls. Diagnòstic" mostra que com a molt el 19% de les persones grans consultades participen en alguna associació, sent les més predominants els casals d'avis, les de cooperació o voluntariat i les culturals.

Participació en entitats i associacions de les persones de 65 anys o més de Valls. 2017

Participen en...	Freqüència	%
Casal d'avis o associació de gent gran	272	19,3%
De cooperació o voluntariat	199	14,1%
Associació cultural	192	13,6%
Assocaiació religiosa	144	10,2%
Associació esportiva	138	9,8%
Associacions informals	125	8,9%
Associació de defensa d'interessos (veïns, AMPA...)	57	4,0%
Associació juvenil (casal de joves, esplai, escoltes...)	36	2,6%
Ecologista	30	2,1%
Associació professional	20	1,4%
Assocaiació política	11	0,8%
Altres	186	13,2%

És interessant incidir en l'equipament i entitat existent al municipi adreçat específicament a la gent gran, la Llar del Jubilat i Pensionista de Valls.

A la Llar, situada al carrer Mare Maria Güell, el nombre de socis/òcies actuals és de 700 persones aproximadament, i s'hi realitzen diferents activitats amb una participació elevada. Les dades es mostren a la següent taula:

Activitats i participació de la llar del jubilat i pensionista de Valls i l'Alt Camp. 2017 i 2018

Activitats	Participació 2017		Participació 2018	
	Freq.	% sobre total associats/des	Freq.	% sobre total associats/des
Gimnàstica	102	14,6%	99	14,1%
loga	55	7,9%	55	7,9%
Ball en línia	69	9,9%	65	9,3%
Manualitats	14	2,0%	12	1,7%
Pintura	22	3,1%	18	2,6%

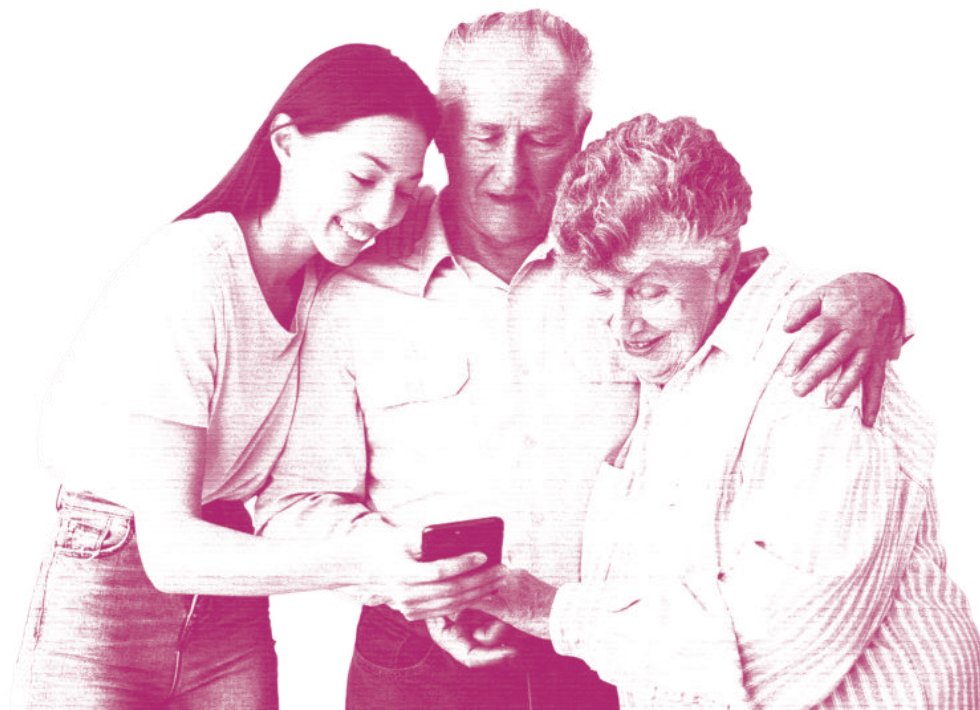

Activitats	Participació 2017		Participació 2018	
	Freq.	% sobre total associats/des	Freq.	% sobre total associats/des
Punta de coixí	12	1,7%	11	1,6%
Conferències a la URVTaller de lectura	36	5,1%	45	6,4%
Excursions	14	2,0%	14	2,0%
Activitats de convivència (dinars, sopars...)	275	39,3%	240	34,3%
Setmana cultural	249	35,6%	244	34,9%
Tallers de memòria (col·laboració Ajuntament)	260	37,1%	260	37,1%
Curs d'informàtica (col·laboració Fundació la Caixa)	38	5,4%	38	5,4%
Curs "Alimenta el teu benestar" (col·laboració Fundació la Caixa)	30	4,3%	30	4,3%
	15	2,1%	32	4,6%

Nota: Els percentatges de participació s'han calculat en base a l total de persones associades existents de forma aproximada actualment (700). Les 3 darreres activitats es realitzen en el marc dels convenis de col·laboració signats amb l'Ajuntament de Valls i la Fundació la Caixa.

D'altra banda, la Llar també col·labora amb els actes del Firagost, organitza una Trobada de Puntaries on participen unes 300 puntaires que venen des de diferents indrets del territori i participen a la Taula de Cohesió Social, al Pla de Mobilitat Urbana i al Pessebre Vivent al Barri Antic.

D'altra banda, Valls no disposa d'un Consell Municipal de la Gent Gran, òrgan sí disponible en altres ciutats similars, que permet implicar al col·lectiu en la gestió de la ciutat, així com conèixer la seva opinió i expectatives al respecte. No obstant, sí que existeix el Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Camp.

4. RECURSOS I ACTUACIONS MUNICIPALS RELACIONATS AMB LA GENT GRAN

4.1 Equipaments, serveis i activitats disponibles i ús

4.1.1 Servei Socials

Tot i que a l'apartat de Salut i Benestar de la gent gran, ja s'han recollit força informació entorn aquest àmbit, aquí es pretén fer un resum des serveis disponibles a nivell social i de l'ús que se'n fa per part del col·lectiu de gent gran de Valls.

La majoria de serveis socials de Valls són públics, a excepció del SAD "A casa" de la Fundació Vilaniu.

A banda, dels usuaris dels Serveis Socials Bàsics, s'observa que el percentatge més elevat de persones grans de Valls usuàries dels serveis són del SAD "A casa", mentre que la resta obtindrien uns percentatges molt reduïts.

SERVEI	Tipus de servei	Usuaris de 65 anys o més	% usuaris respecte població de 65 anys i més
SAD "A Casa" (Fundació Vilaniu)	Concertat	235 usuari/es	5,5%
Ajuts per aliments equip gent gran EBAS	Privat	25 usuari/es	0,6%
SAD social	Públic	69 usuari/es	1,6%
SAD dependència	Públic	14 usuari/es	0,3%
Teleassistència	Públic	172 usuari/es	4,0%
Serveis Socials Bàsics (EBAS)	Públic	623 persones ateses	14,6%
Prestacions urgència social	Públic	28 usuari/es	0,7%

4.1.2 Equipaments socio-sanitaris

Els equipaments socio-sanitaris de Valls són residències i centres de dia la majoria concertats.

Equipament	Places totals	Usuaris de 65 anys o més	Ubicació
Residència Alt Camp	70 places públiques 20 places privades 46 places de llarga estada (socio-sanitàries)	112 de llarga estada 235 de residencials	Camí del Bosc,16

Equipament	Places totals	Usuaris de 65 anys o més	Ubicació
Residència Montserrat Cuadrada	11 places privades 41 places públiques	50 usuaris/es	Costa Portal Nou, 5
Residència Ballús	62 places (entre públiques i privades)	86 usuaris/es	Carretera Pla de Santa Maria, 86
Residència Fontscaldes	30 places (entre públiques i privades)	No disponible	Major, 3A (Fotscales)
Residència Santa Teresa	87 habitacions entre individuals i dobles residencials 25 places centre de dia	123 usuaris/es de residència 9 usuaris/es centre de dia	C/ Santa Teresa, 4
Residència Alba	14 places residencials 40 places centre de dia	33 usuaris/es en l'actualitat Al 2017: 21 usuaris de la residència i 35 del centre de dia	Camí dels Molins, 5
Centre de dia Alt Camp	3 places privades 29 places públiques	50 usuaris/es	Camí del Bosc, 16
Centre de dia Creu Roja	20 places	No disponible	Carrer de la Creu de Cames 31
Centre sociosanitari Pius Hospital	No disponible	No disponible	No disponible

Les anteriors dades suposarien la disponibilitat d'un total de:

- 381 places residencials
- 116 places de centre de dia

Si es té en compte el nombre de persones majors de 65 anys de Valls actual (4.672), les anteriors dades suposen una ràtio de 8,1 places residencials i de 2'5 places de centres de dia per cada 100 persones majors de 65 anys, dades que, comparades amb les del 2016, han augmentat lleument en relació a les places residencials (7'6 al 2016), però que s'han mantingut igual quant a places de centres de dia.

En relació a Catalunya, les ràtios a Valls al 2017 són més bones.

Ràtio de places en residències i centres de dia per a persones grans per cada 100 persones de 65 anys o més. 2017

	Places Residencials	Ràtio places Residencials	Places centres de dia	Ràtio places centres de dia
Valls	319	7,6	107	2,6
Catalunya	69.636	4,3	18.676	1,3

No obstant, en relació a aquestes ràtios cal tenir en compte que el 24% de places residencials i el 25% de places de centres de dia de Valls són privades.

4.1.3 Equipaments sanitaris

Els equipaments sanitaris de Valls són públics i ofereixen els següents serveis:

Llistat d'equipaments sanitaris, 2017

Equipament	Descripció	Serveis sanitaris específics adreçats a la gent gran
Pius Hospital de Valls	Servei de salut hospitalària a nivell comarcal	HADO: hospital d'adults domiciliària UGA: unitat geriàtrica d'aguts Hospital de dia de geriatría
CAP Valls Urbà	Serveis d'atenció primària de la salut. Consta de 4 centres: • CAP Ignasi Sarró (Valls) • Consultori Picamoixons • Consultori Vallmoll i la Masó	Programa ATDOM: atenció domiciliària amb la finalitat de detectar, valorar i donar suport i seguiment als problemes de salut de l'individu i la família, per potenciar l'autonomia i millorar la qualitat de vida de la persona

A continuació, es detallen amb més profunditat els serveis sanitaris destinats a la gent gran existents al municipi oferts pel Pius Hospital:

- L'Hospitalització a Domicili (HADO) és una alternativa assistencial a l'hospitalització convencional que consisteix en un model organitzat capaç de proporcionar, en el domicili del pacient, cures mèdiques i d'infermeria pròpies de l'hospital, tant pel que fa a la qualitat com a la quantitat, i comparables a les que es dispensen en un episodi d'hospitalització tradicional quan ja no és necessària la infraestructura hospitalària, però encara cal vigilància activa i assistència complexa.
- La Unitat Geriàtrica d'Aguts (UGA) és una unitat d'hospitalització d'aguts, específica i transversal, alternativa a l'hospitalització convencional del nostre centre, dissenyada per atendre ancians fràgils i malalts pluripatològics amb

problemes aguts de salut, planificada partint de les necessitats del malalt i no sobre la base del diagnòstic predominant. Reordena i planifica el sistema d'atenció en coordinació amb l'atenció primària, l'atenció sociosanitària i l'hospitalització a domicili.

- L'Hospital de Dia de Geriatria, unitat específica per millorar l'atenció integral del col·lectiu d'ancians fràgils i malalts pluripatològics que freqüentment són visitats al Servei d'Urgències, a Atenció Primària i en múltiples especialitats.

Actualment, el Pius Hospital de Valls disposa de 48 llits d'hospitalització convencional, 12 llits d'hospitalització a domicili, 4 a la Unitat d'Acollida, 10 a la Unitat Geriàtrica d'Aguts i 11 a la Unitat de Neonatologia.

La Unitat de Cirurgia Sense Ingrés (UCSI) i l'Hospital de Dia (HD) compten amb 18 places. El Servei d'Urgències disposa de 15 boxs, 6 llits de curta estada i 4 butaques per a l'atenció de pacients.

Les consultes especialitzades disposen de 46 consultes i 8 gabinets d'exploració. La Unitat d'Hemodiàlisi actualment atén 40 pacients.

4.1.4 Equipaments i activitats culturals, cívics i formatius

A nivell cultural, el nombre d'equipaments existents és força elevat.

Llistat d'equipaments culturals municipals

Equipament	Oferta d'activitats	Ubicació
Centre Cultural	Esdeveniments culturals	Plaça Francesc Layret, 0
Teatre Principal	Programacions estables d'espectacles teatrals i musicals	C. Jaume Huguet, 10
Biblioteca Carles Cardó	Assessorament bibliogràfic, consulta a sala, préstec, WIFI, PCs públics i visites escolars	C. Sant Pere, 2
Biblioteca Popular	Conferències, exposicions, concerts, presentacions, espectacles i altres activitats culturals de petit format	C. Santa Joaquina Vedruna, 2A
Museu de Valls	Exposicions culturals	Passeig dels Caputxins, 18

Equipament	Oferta d'activitats	Ubicació
Claustre de l'antic convent del Carme	Esdeveniments musicals	Plaça del Carme, 3
Capella del Roser	Exposicions	C. de la Cort, 24
Sala Kursaal	Esdeveniments culturals	Ctra de Barcelona, s/n
Museu Casteller de Catalunya (pròxima obertura)	Exposicions referents al món casteller	Plaça del Blat, 5

No es disposen de dades específiques dels usuaris dels diferents equipaments culturals segons edat.

En relació als equipaments cívics, Valls disposa d'un Centre Cívic.

Llistat d'equipaments cívics municipals

Equipament	Oferta d'activitats	Ubicació
Centre cívic	<ul style="list-style-type: none"> • Cursos i tallers • Projectes comunitaris ("Caminem" i "Aprenem") • Xerrades • Programació d'estiu (activitats formatives, de lleure, d'oci, culturals..) • Sant Jordi • Rua Infantil de Carnaval 	Carrer Sant Pere, 2, 43800

Segons dades del mateix Ajuntament de Valls, el número aproximat d'usuaris/es del Centre Cívic majors de 65 anys és de 200 al trimestre.

En l'àmbit formatiu, s'han recollit les següents activitats:

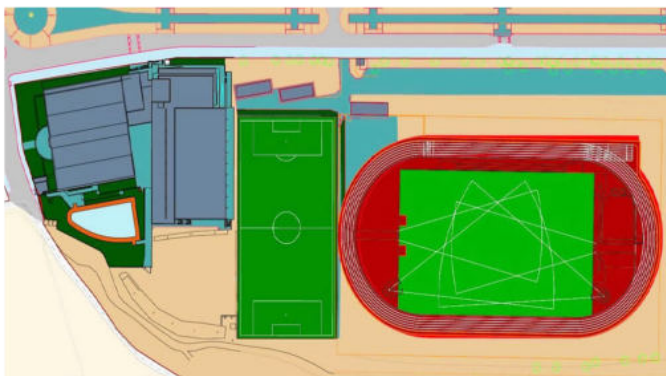
- Les Aules d'Extensió Universitària de la Gent Gran, que són un projecte social engegat per les principals universitats catalanes que busca donar una sortida a les inquietuds culturals de la tercera edat. Al 2017, es van matricular un total de 45 persones de 65 anys o més a l'Aula de Gent Gran de Valls.
- A l'escola d'adults, tot i que no fan cap actuació específica adreçada a les persones de 65 anys i més, els ensenyaments impartits estan oberts a tots els majors de 18 anys sense límit d'edat. Durant el curs 2017-2018, els alumnes de 65 anys o més que han cursat estudis en aquest centre han estat:

- o 11 alumnes de Competència Digital "Competic" o 20 alumnes de llengua catalana
- o 29 alumnes d'anglès
- o 10 alumnes de Formació Instrumental
- o 4 alumnes de Graduat en educació secundària per adults (GES)

4.1.5 Equipaments esportius

A continuació, es mostren els equipaments esportius existents a Valls i les seves característiques i activitats.

Equipament	Instal·lacions	Ubicació
Centre Esportiu Municipal El Fornàs	Piscina coberta 25x12,5m. Piscina coberta – vas d'aprenentatge Piscina descoberta d'estiu Sales d'activitats dirigides (4)	C.Prat de la Riba, 15-17
Instal·lacions Esportives del Vilar	Pavelló Joana Ballart	C.Prat de la Riba, 15-17

**MAPA DE LES
INSTAL·LACIONS
ESPORTIVES
MUNICIPALS DEL
FORNÀS**

**MAPA DE LES
INSTAL·LACIONS
ESPORTIVES
MUNICIPALS DEL
VILAR**

Es constata que el percentatge de persones grans de Valls usuàries d'aquest equipament és molt reduït, no superant en cap cas, el 3% del total de població gran del municipi.

Persones usuàries majors de 65 anys dels equipaments esportius de Valls, 2017

	Total persones usuàries	Persones usuàries majors 65 anys	%persones usuàries majors 65 anys sobre el total de persones usuàries	%persones usuàries majors 65 anys sobre el total de persones majors de 65 anys
Persones abonades instal·lacions	914	61	7%	1,4%
Persones abonades activitats	2.262	120	5%	2,8%
Gimnàstica manteniment	62	32	52%	0,8%
Natació adults	68	16	24%	0,4%
loga	24	0	0%	0,0%
Hipopressius	58	0	0%	0,0%

4.2 Actuacions municipals específiques per a gent gran

A continuació, es mostren les actuacions municipals específiques per a gent gran desenvolupades per diferents departaments i serveis

4.2.1 Actuacions del Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social

Programa d'envelliment actiu – aquest programa té com objectiu general promoure la millora de la qualitat de vida de la gent gran de diferents zones de la ciutat, mitjançant la participació social i cultural, fomentant el treball en xarxa i l'apoderament dels veïns i veïnes.

Els projectes d'aquest programa es coordinen conjuntament entre la regidoria de Benestar Social, el CAP de Valls i el Patronat d'Esports. I en el disseny i execució del projecte han intervingut també les associacions de veïns, la Creu Roja, la llar de jubilats de Valls i l'Alt Camp, el centre cívic i el Consell Comarcal de l'Alt Camp.

- o Tallers per a la millora de les capacitats cognitives – s'han desenvolupat durant 2017 i han estat descentralitzats. S'han inscrit un total de 91 persones. Evolutivament, la participació en aquests tallers ha augmentat, encara que no en totes les zones. Cal destacar també que la participació dels homes ha estat minoritària.

Participació Tallers cognitius segons zona i gènere. 2017

	Homes	Dones	TOTAL
Zona centre	4	41	45
Zona nord	0	19	19
St. Josep Obrer-Xamora	7	12	19
Barri Clols i Colla Vella	2	6	8
TOTAL	13	78	91

Participació Tallers cognitius segons zona i edat mitjana. 2017

	Edat mitjana
Zona centre	73,05
Zona nord	79,05
St. Josep Obrer-Xamora	78,39
Barri Clols i Colla Vella	73,95
TOTAL	74,60

Participació Tallers cognitius segons franja d'edat. 2017

	Edat mitjana
50 a 64 anys	2
65 a 74 anys	35
75 a 84 anys	35
85 i més anys	10
TOTAL	82

o Xerrades i tallers de temes d'interès per a la gent gran – els temes d'aquestes xerrades s'han consensuat en els grups dels tallers cognitius i s'han programat en diferents zones de la ciutat, amb un accés obert a totes les persones de més edat. Se n'han realitzat dues:

- Coneixem l'íctus. Prevenció, detecció i atencions bàsiques (30 de juny). Han participat 15 persones. Diagnosi per al Pla Integral Gent Gran Valls Proposta Setembre 2018
- Prevenció de riscos a la llar (29 de novembre). Han participat 21 persones..

Escola de persones cuidadores (no específica per a persones grans – neix amb l'objectiu de fomentar un espai de trobada i formació on es donin les eines necessàries perquè la persona cuidadora de familiars puguin desenvolupar la seva tasca de cura diària, proporcionant les habilitats necessàries per millorar la qualitat de vida de la persona dependent i, al mateix temps, facilitant eines que li permetin viure positivament l'experiència de cuidar.

- o L'actuació s'ha desenvolupat a través de 16 sessions presencials de 2 hores cadascuna.
- o Durant el 2018 es van inscriure a l'escola de persones cuidadores un total de 13

persones, de les quals 6 tenen entre 48 i 63 anys, mentre que la resta tenen entre 65 i 81 anys.

Programa diabetis (no específica per a persones grans)) – projecte centrat en la realització d'actuacions de salut comunitària de proximitat centrades en el tractament de la Diabetis, i és un projecte transversal que implica diversos professionals de la Salut, l'Esport i el Treball Comunitari.

Les actuacions realitzades han estat:

- o Xerrades informatives en diverses zones del municipi sobre la diabetis i la medicació, que tenien com objectiu també potenciar la inscripció als tallers.
- o Tallers sobre alimentació i dieta, sobre control i medicació, sobre complicacions i sobre activitats i hàbits saludables.
  - Del total de participants al darrer taller realitzat, 24 persones, el 67% eren persones de 65 anys o més.

4.2.2 Actuacions de l'àrea d'Acció Cívica

La regidoria d'Acció Cívica es qui actualment dinamitza el Centre Cívic. En aquest sentit hi ha establertes 8 actuacions específiques per trimestre dirigides a la gent gran, i una de proposada que s'està acabant de perfilar. Algunes d'aquestes compten amb varis grups. A continuació exposarem la llista d'aquestes actuacions informant del nom, el número de grups, i una breu descripció.

Taller de memòria (4 grups): Orientat a exercitar la ment a través de jocs d'atenció, càlcul, llenguatge, raonament, concentració, orientació espacial i temporal o de la memòria sensorial. S'ensenyen estratègies per a exercitar la memòria i reduir l'ansietat derivada de la pèrdua de memòria.

Taller de gimnàstica (2 grups): Activitat física adaptada a les necessitats de la gent gran, basada en estiraments, relaxació, resistència, psicomotricitat i equilibri a través d'exercicis senzills, jocs i fins i tot, balls. La finalitat és mantenir el to físic i millorar l'estat d'ànim.

Taller de psicomotricitat: Activitat física suau on es treballen estiraments, relaxació, respiració, orientació, coordinació i equilibri. Adaptat a aquelles persones que tenen més dificultats per a moure's.

Taller d'història (2 grups): Sessions en que s'explica la història de Valls i dels seus personatges il·lustres des d'una perspectiva global i cultural.

Taller de jocs: Taller d'activitats lúdiques on s'exercita la memòria en un ambient relaxat, distès i socialitzador. Principalment es juga a diferents modalitats del bingo.

Caminem: Dos dies a la setmana es fan petites excursions pels camins dels voltants de Valls. El Centre Cívic sempre és el punt de trobada inicial.

Taller de català (2 grups): Orientat a l'adquisició de normes bàsiques d'ortografia i a la millora de la comprensió lectora i l'expressió tant oral com escrita.

Taller d'anglès (2 grups): Classes introductòries a la llengua anglesa. Es treballa vocabulari pràctic, gramàtica i conversa bàsica.

"Caminem": Caminades per conèixer els entorns de valls d'una hora i mitja de durada (hi ha participat unes 45 persones).

Taller de Benestar Emocional (amb un grup de 10 persones): Taller que es realitza des de setembre de 2018, basat en una activitat dirigida a promoure l'autoconfiança, l'autoestima en un mateix i el benestar emocional en general, generant vincles interpersonals, de socialització sobre la base d'experiències compartides.

La participació en els cursos dirigits a la gent gran de del centre cívic és total, doncs tots tenen una ocupació del 100%. No obstant, caldrà analitzar si l'oferta existent s'adapta a la població diana, doncs el total d'usuaris respecte el total de població de gent gran és molt reduïda.

Curs	Hores impartides anuals	Número d'usuaris anual	% sobre total població major 65 anys
Memòria 1,2,3,4	128	179	4,2%
Gimnàstica 1,2	64	128	3,0%
Psicomotricitat	32	60	1,4%
Història 1,2	64	91	2,1%
Taller de jocs	32	66	1,5%
Català 1,2	60	90	1,9%
Anglès 1,2	64	76	1,6%
TOTAL	444	690	14,8%

4.2.3 Actuacions de l'àrea de Via pública i Mobilitat

SBA (supressió de barreres arquitectòniques) – actuacions orientades a permetre l'accessibilitat de persones amb dificultat de mobilitat a l'Escola de Música i al Cementiri Municipal.

Tarifació social bitllet del transport públic urbà per a persones majors de 65 anys. En el període de 2016 al juliol de 2018, s'han aprovat un total de 765 sol·licituds de la targeta social de l'autobús urbà de persones de 65 anys i més i 5 de persones amb condició de jubilats/des amb menys de 65 anys.

4.2.4 Actuacions de l'àrea de Cultura

Des de la regidoria de cultura, existeixen dues actuacions específiques per al col·lectiu de persones grans del municipi:

- Descomptes en els espectacles dels teatres de Valls
- Programació "Ballables. Balls a Valls", a la sala Kursaal Diagnosi

5.

L'ELABORACIÓ DEL PLA: PROCÈS METODOLÒGIC

Les fases que s'han seguit per a l'elaboració de la diagnosi i de les propostes a incloure en el Pla Integral de la Gent Gran són les següents:

1. Disseny general del procés
2. Fase exploratòria i de redacció de la diagnosi prèvia
3. Fase participativa d'elaboració de propostes

5.1 DISSENY GENERAL DEL PROCÉS

Inicialment, s'ha concretat el disseny de tot el procés, tant de la fase de diagnosi com de la participativa, així com la calendarització del mateix.

En relació a la diagnosi, durant aquesta fase s'ha elaborat tota la conceptualització de l'àmbit d'estudi, determinant l'estructura i tots els factors a tenir en compte per tal que la diagnosi permeti obtenir una fotografia fidel de la situació de la gent gran a Valls. El disseny de l'estructura de la diagnosi ha permès determinar la informació a recollir i analitzar, així com les fonts de les quals obtenir-la.

5.2 FASE EXPLORATÒRIA I DE REDACCIÓ DE LA DIAGNOSI PRÈVIA

L'objectiu d'aquesta fase ha estat la recopilació, organització i anàlisi de tota la informació disponible i necessària per elaborar la diagnosi i calcular els indicadors que inclourà. Aquesta diagnosi s'ha elaborat en base a fonts secundàries, és a dir, dades estadístiques, informes, estudis, etc.

Les fonts secundàries utilitzades han estat diverses i diferenciades:

- Ajuntament de Valls (padró, estudis disponibles, dades sobre polítiques, serveis i equipaments, dades de serveis socials, etc.)
- Centres d'atenció primària del municipi
- Institut d'Estadística de Catalunya
- Generalitat de Catalunya
- Empreses privades de serveis a la gent gran (residències, centres de dia...)

Totes les dades recollides s'han analitzat en base a paràmetres globals i a paràmetres evolutius i/o comparatius territorialment sempre que ha estat possible.

5.3 FASE PARTICIPATIVA D'ELABORACIÓ DE PROPOSTES

Un cop elaborada la diagnosi prèvia, s'ha plantejat la necessitat de donar-ne a conèixer les principals conclusions tant entre els agents implicats directament en l'àmbit de la gent gran, com entre la ciutadania en general, amb l'objectiu que servís de base per debatre i elaborar propostes d'acció que permetin treballar per la millora de la situació de la gent gran al municipi.

Aquesta fase, doncs, ha pretès abordar els resultats de la diagnosi prèvia, en un intent de presentar i contrastar els resultats de la mateixa i de determinar i prioritzar la tipologia i àmbits de les necessitats i actuacions que comportarien les mateixes. I tot això, en la mesura del possible, fent ús dels recursos socials, organitzacionals i humans existents al propi municipi de Valls.

Amb aquest propòsit, s'ha plantejat una doble vessant d'aquest procés participatiu:

1. Debat ciutadà
2. Debat tècnic

5.3.1 DEBAT CIUTADÀ

S'han realitzat sessions de debat dirigides a la ciutadania en general del municipi que han tingut com objectiu donar a conèixer les principals conclusions de la diagnosi i recollir la percepció entorn aquestes conclusions i envers necessitats de futur.

Aquestes sessions han estat de caire territorial per tal de facilitar la participació de tot el municipi, tenint en compte les següents zones:

- Barri Antic
- Barri Comarques
- Sant Josep Obrer – Xamora – Vallvera – Passeig Estació
- Barri Alt Camp – Santa Úrsula – Fornàs
- Clols i Colla Vella
- Picamoixons
- Fontscaldes i Masmolets

La participació en aquestes sessions ha estat la següent:

DATA	Barris	Duració	Sessió	Participació
23/5/18	Sant Josep Obrer / Xamora / Passeig Estació	2h	Casa Caritat	30
24/5/18	Barri Pisos del Cloles	2h	AAVV Cloles	11
24/5/18	Barri Colla Vella	2h	AAVV Colla Vella	9
30/5/18	Barri Alt Camp / Santa Úrsula / Fornàs	2h	Fornàs	12
30/5/18	Barri Antic / Centre	2h	Centre Cívic	24
1/6/18	Barri Comarques / Mas Clariana / Santa Magdalena	0h	Local Social Barri Comarques	0
7/6/18	Fontscaldes i Masmolets	2h	Local Social Fontscaldes	5
13/6/18	Picamoixons	2h	Local Social Picamoixons	16

Les sessions han estat obertes a tota la població de cadascuna de les zones que s'ha convocat a través d'una difusió àmplia duta a terme per l'Ajuntament, així com de convocatòries específiques a associacions veïnals i socials existents en cada zona per tal de convidar-los, però també per tal de demanar-los-hi que fessin de prescriptors de les sessions.

El debat es s'han estructurat en base a 3 àmbits diferenciats:

1. La vida quotidiana que englobava aspectes com habitatge, transport públic, cultura, equipaments, accessibilitat, esports, lleure, seguretat o autonomia personal.
2. Benestar i Salut que incorporava aspectes com serveis socials, vulnerabilitat, dependència, atenció a domicili, promoció de la salut, serveis de suport, serveis sanitaris especialitzats o atenció sanitària.
3. Convivència i participació que tenia en compte aspectes com el respecte, la solitud, els maltractaments, les xarxes de suport, l'aïllament, l'ajuda mútua, la participació social o les persones cuidadores.

La dinàmica s'ha centrat en un debat grupal que ha permès l'anàlisi de les conclusions i la concreció de necessitats futures tenint en compte les anteriors per a cadascun dels àmbits de treball. Així doncs, la dinàmica en sí ha facilitat que tots els grups poguessin debatre entorn necessitats per a cadascun dels 4 àmbits.

Finalment, s'ha introduït una fase de plenari de posta en comú de les aportacions grupals realitzades i de prioritització de propostes.

Les aportacions més esmentades segons els àmbits de treball es detallen a continuació:

TAULES

Aportacions més esmentades en l'àmbit de VIDA QUOTIDIANA

PROBLEMES/MANACES MÉS ESMENTADES	SESSIONS EN QUE S'HAN ESMENTAT
1. Voreres en mal estat, estretes, altes, amb forats, rajoles trencades i sense baixadors (voreres noves sense adaptar a Sta. Úrsula, Residència Ballús, etc.)	4
2. Caldrien mesures per adaptar els habitatges de la gent gran (moltes escales, sense ascensors, dutxes, llum, ventilació, passadissos estrets...)	4
3. Ampliar zones i horaris transport públic urbà (Fontscaldes: dimecres i divendres al matí –baixar a les 9h-10h i pujar a les 13h-, Picamoixons: dissabtes, més horaris per anar del centre històric al CAP)	3
4. Mancances a la llar de jubilats: millorar i ampliar espai, augmentar professionals activitats, servei de menjador, posar lavabos i canviadors, aigua als serveis. És urgent disposar d'un espai propi nou (Ca Xapes)	3
5. Crear parcs de salut accessibles amb aparells de gimnàstica (centre històric, Fontscaldes....)	3
6. Els excrements dels gossos donen molta mala imatge i dificulten la mobilitat. Caldria conscienciar més envers aquest problema. També caldria netejar els solars que n'estan plens (per exemple, el solar de Cases Magrinyà)	3

Aportacions més esmentades en l'àmbit de VIDA QUOTIDIANA

PROBLEMES/MANACES MÉS ESMENTADES	SESSIONS EN QUE S'HAN ESMENTAT
1. Oferir més informació a la gent gran sobre els seus drets, les prestacions socials disponibles, les compatibilitats de les prestacions, els serveis socials que poden utilitzar..., amb xerrades descentralitzades	3
2. Tallers per millorar la salut: hàbits d'alimentació, deixar de fumar..., descentralitzats	2

3. Crear grups de suport veïnals o un banc del temps (voluntariat), coordinats per alguna entitat, que ajudessin a la gent gran en les seves tasques quotidianes (acompanyar al CAP, passejar, neteja, petites cures...)	2
4. Grups de conversa i xerrades per millorar el benestar emocional i l'autoestima de la gent gran	2
5. Més places públiques de residències i centres de dia i més ajudes per accedir-hi	2
6. Millorar i ampliar el centre sociosanitari per estades temporals. Haurien d'oferir el servei de donar el menjar als residents, i no obligar a anar-hi a famílies que no poden o a contractar persones per a que ho faci	2
7. Teleassistència universal i ampliar serveis	2
8. Ampliar serveis d'atenció domiciliària i fer-los és accessibles, doncs no sempre es poden disposar de les hores necessàries	2
9. Cal reduir les llistes d'espera	2
10. Les urgències haurien de ser les 24h els 365 dies any tant al CAP com al PIUS hospital	2

Aportacions més esmentades en l'àmbit de VIDA QUOTIDIANA

PROBLEMES/MANACES MÉS ESMENTADES	SESSIONS EN QUE S'HAN ESMENTAT
1. Crear xarxes veïnals i de comerços per fer seguiment de la gent gran, per detectar i avisar sobre possibles problemes	4
2. Potenciar el voluntariat veïnal per ajudar a la gent gran, acompanyar-la al metge, a comprar, fer-li companyia... Haurien de ser persones de confiança, per aquest motiu es planteja que siguin veïns	3
3. Fomentar el civisme i el respecte en tots els àmbits (neteja, educació vial, animals que van sols, respecte pels demés...)	3

5.3.2 DEBAT TÈCNIC

S'ha realitzat una sessió de debat amb el personal tècnic dels departaments

de l'Ajuntament relacionats amb la gent gran, així com amb el d'altres administracions. Concretament, els departaments i altres administracions convocats han estat:

- o Àrea Municipal d'Acció Cívica i Joventut
- o Àrea Municipal d'Esports
- o Àrea Municipal d'Habitatge
- o Àrea Municipal de Benestar Social
- o Àrea Municipal de Comerç i Turisme
- o Àrea Municipal de Cultura
- o Àrea Municipal de Mobilitat
- o Àrea Municipal de Participació ciutadana
- o Àrea Municipal de Seguretat Ciutadana i Protecció Civil
- o Àrea Municipal de Territori i Mediambient
- o Àrea Municipal de Transparència i tecnologies de la informació
- o CAP Valls Urbà
- o Caritas
- o Creu Roja
- o Equip de Dependències de l'Ajuntament de Valls
- o Equip Gent Gran de l'Ajuntament de Valls
- o Equip Pla d'Inclusió i Cohesió Social de l'Ajuntament de Valls
- o Fundació Vilaniu
- o Menjador Social La Taulada
- o PIUS Hospital
- o Residència Alba
- o Residència Alt Camp
- o Residència Ballús
- o Residència Montserrat Cuadrada
- o Residència Santa Teresa

El total de persones incloses en aquesta fase ha estat de 31.

Per tal de facilitar la participació en la sessió, s'ha dut a terme una fase prèvia telemàtica que ha permès donar a conèixer les principals conclusions de la diagnosi, conèixer i valorar les aportacions recollides durant la fase de participació ciutadana i proposar altres accions que es considerin interessants a tenir en compte en el futur Pla Integral de la Gent Gran. L'instrument utilitzat ha estat un qüestionari semiestructurat.

La consulta online tenia tres objectius fonamentals:

- Validar la diagnosi provisional i recollir possibles esmenes: Durant el període en que ha estat oberta la consulta online, del 21 de setembre fins el 8 d'octubre, s'han rebut únicament esmenes per part del departament d'Acció Cívica i Joventut, les quals, després de ser analitzades, s'han inclòs en el present document.

- Validar les aportacions recollides a nivell ciutadà: En el qüestionari s'ha demanat també que es valorés la viabilitat de cadascuna de les propostes ciutadanes recollides d'aquells àmbits en els que cada agent n'és coneixedor i en té experiència suficient per valorar-les.

- Fer noves aportacions d'actuacions a nivell tècnic per als diferents àmbits i subàmbits tractats: En darrer terme, a través de la consulta s'han recollit també moltes altres propostes tècniques d'actuació per a cadascun dels àmbits i subàmbits tractats.

La participació en aquesta consulta ha estat la següent:

- Agents a la que es va enviar 31
- Agents que l'han contestat 20

Les àrees/organismes que han participat han estat:

- Àrea municipal Benestar Social
- Àrea municipal Comerç i Turisme
- Àrea municipal Habitatge
- Àrea municipal Mobilitat
- Àrea municipal Participació ciutadana
- Àrea municipal Seguretat Ciutadana i Protecció Civil
- Àrea municipal Territori i Mediambient
- Àrea municipal Transparència i tecnologies de la informació
- CAP Valls Urbà
- Creu Roja
- Equip Gent Gran municipal

- Fundació Vilaniu
- Residència Ballús
- Residència Montserrat Cuadrada
- Residència Santa Teresa
- Responsable municipal de Dependències
- Responsables municipals del PLICS

Posteriorment, s'ha organitzat la sessió de debat que s'ha iniciat amb la presentació dels resultats de la consulta realitzada i ha seguit amb un debat per àmbits entorn les propostes recollides que ha permès validar-les des d'un punt de vista tècnic.

En total, han participat 21 persones, representants de les següents àrees i organismes:

- Àrea municipal Acció Cívica i Joventut
- Àrea municipal Benestar Social
- Àrea municipal Cultura
- Àrea municipal Habitatge
- Àrea municipal Mobilitat
- Àrea municipal Participació ciutadana i Igualtat
- Àrea municipal Territori i Mediambient
- Àrea municipal Transparència i tecnologies de la informació
- Àrea municipal Via Pública
- Caritas
- Creu Roja
- Equip Gent Gran municipal
- Menjador social La Taulada
- PIUS Hospital
- Residència Alba
- Residència Ballús
- Residència Montserrat Cuadrada
- Residència Santa Teresa
- Responsable municipal de Dependències
- Responsables municipals del PLICS

La sessió ha tingut com a objectius:

- Validació de la diagnosi: S'ha demanat si algú tenia alguna esmena en relació al document de diagnosi provisional facilitat juntament amb la consulta online. No s'ha aportat cap més esmena, fet pel qual s'ha validat la diagnosi indicant que s'hi inclourien els resultats de la fase de validació tècnica.
- Presentació dels resultats de la consulta tècnica i validació de les aportacions ciutadanes: En aquest segon moment de la sessió, s'han presentat els resultats de la validació de les aportacions ciutadanes obtinguts a través de la consulta.

Aquelles aportacions que han obtingut una valoració majoritària de viables, s'han confirmat i s'ha debatut entorn aquelles que no l'havien aconseguit.

- Elaboració compartida de la prioritització de línies d'acció que haurien de dirigir el futur pla integral de la gent gran de Valls: La darrera part de la sessió s'ha destinat a elaborar, de forma grupal, una prioritització de les línies d'acció que hauria de contemplar el futur Pla Integral de la Gent Gran en base a totes les necessitats, mancances i propostes recollides. S'han pogut formar 3 grups que han tractat cadascun d'ells un àmbit plantejats.

Les propostes elaborades segons àmbits han estat les següents:

ÀMBIT DE LA VIDA QUOTIDIANA (habitatges, activitats, equipaments, seguretat...):

- Ajudar a les persones grans a complementar les mancances i gestions a fer en relació a l'habitatge.
- Fer arribar les activitats a tota la gent gran. Al mateix temps, conèixer la gent gran a la que no arriba. A tal efecte, crear un cens de la gent gran del municipi.
- Reduir la vulnerabilitat respecte els problemes de seguretat: 112 per la gent gran. o Millorar i facilitar l'accessibilitat reduint les barreres arquitectòniques i complint la normativa al respecte en

relació als equipaments públics.

ÀMBIT DEL BENESTAR I LA SALUT (sanitat, suport i ajudes socials, xarxes de suport i entorn, serveis socio-sanitaris, prestacions i drets de la gent gran, serveis de suport):

- Millorar la comunicació dels recursos i serveis del territori en l'àmbit social i sanitari. o Millorar la coordinació i el treball conjunt entre professionals de la salut i l'àmbit social.

ÀMBIT DE LA CONVIVÈNCIA I LA PARTICIPACIÓ (aïllament de la gent gran, maltractaments a la gent gran, sensibilització, informació, participació ciutadana):

- Afavorir la transició de la informació dels diferents recursos adreçats a la gent gran a tot el territori, descentralitzar. o Fomentar el treball en xarxa dels diferents professionals per tal d'incrementar la possibilitat de detecció de casos de maltractament i la intervenció adequada en cada situació.
- Incloure la perspectiva de gènere en totes les actuacions relacionades amb la gent gran. o Treballar l'àmbit intergeneracional i de sensibilització.
- Fomentar el tema del voluntariat.
- Garantir que en tots els òrgans representatius del municipi hi hagi representació del col·lectiu de la gent gran.
- Facilitar l'accés actiu als recursos d'oci, cultura, etc. a la gent gran. o Facilitar tràmits administratius.

Per últim, un cop acabat el procés participatiu d'elaboració de propostes, des de la Oficina Tècnica del Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social, i en coordinació amb l'àrea de gent gran dels Serveis Socials, s'ha dut a terme el treball de redacció final de les accions contemplades en el Pla.

6. PLA DE LA GENT GRAN.

6.1 LINIES ESTRATEGIQUES

4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

EIX 1 LA PERSONES GRANS I LA VIDA QUOTIDIANA DE LA CIUTAT

EIX 2 BENESTAR I SALUT DE LES PERSONES GRANS

EIX 3 LES PERSONES GRANS I LA PARTICIPACIÓ ACTIVA

EIX 4 LA IGUALTAT I EL BON TRACTE A LES PERSONES GRANS

EIX 1 LA GENT GRAN I LA VIDA QUOTIDIANA DE LA CIUTAT

Avançar en les condicions d'accessibilitat i seguretat de l'espai públic, l'habitatge, el transport públic i la mobilitat.

MOBILITAT

Objectiu específic: Millorar la mobilitat a l'espai públic incorporant la perspectiva de la gent gran

Accions:

- Acompliment i revisió de les actuacions contemplades en el Pla de Mobilitat vigent
- Revisió i adequació de les voreres en mal estat
- Revisió i instal·lació de bancs amb respallers adaptats a la gent gran
- Realització d'una diagnosi periòdica de les incidències de barreres arquitectòniques de la ciutat
- Revisió i recanvi de contenidors per contenidors accessibles
- Millora de la neteja via pública per afavorir la mobilitat
- Millora de la senyalització per facilitar mobilitat peatonal, donant compliment i revisant el Pla Senyalització Urbana
- Ampliació de la sensibilització i control de la indisciplina viària per afavorir la mobilitat

TRANSPORT PÚBLIC

Objectiu específic: Potenciar l'accessibilitat al transport públic

Accions:

- Adaptació del transport públic urbà a les persones amb mobilitat reduïda
- Adaptació de les parades d'autobusos de la ciutat
- Realització d'un estudi per a l'ampliació dels horaris d'autobusos urbans
- Diagnosi i estudi de la viabilitat d'ampliació de l'autobús urbà a Picamoixons, Fonstcaldes i Masmolets.
- Panells i materials informatius de fàcil comprensió de l'autobús urbà

ESPAIS I EQUIPAMENTS PÚBLICS

Objectiu específic: Promoure la millora de l'accessibilitat en relació als espais i equipaments públics

Accions:

- Millora i difusió de les tarifes reduïdes d'aparcament per accedir a l'hospital Creació i manteniment d'espais verds i parcs de salut adaptats a la gent gran Millora de la provisió de lavabos públics accessibles
- Anàlisi i adequació de l'accessibilitat d'equipaments municipals i locals socials

HABITATGE

Objectiu específic: Vetllar per l'estat dels habitatges de la gent gran mitjançant estudis, ajuts i acompanyament als tràmits.

Accions:

- Línia d'ajuts municipals de rehabilitació d'habitatges per a persones grans
- Diagnosi i implementació de mesures per disposar de sistemes de calefacció segurs als habitatges de la gent gran
- Servei d'assessorament tècnic i supervisió d'habitatges
- Disposar d'habitatge social adaptat a la gent gran

EIX 2 BENESTAR I SALUT DE LA GENT GRAN

Potenciar l'abordatge global de l'envelliment actiu potenciant els recursos socials i sanitaris

PROMOCIÓ DE LA SALUT

Objectiu específic: Promoure hàbits de salut en la gent gran

Accions:

- Dinamització dels parcs de salut
- Manteniment i ampliació de les activitats de promoció de la salut dirigides a gent gran descentralitzades per barris (caminades, xerrades, tallers...)
- Seguir implementant Escola de persones cuidadores
- Grups de conversa i xerrades per a millorar el benestar emocional i autoestima de la gent gran
- Implementar servei de prescripció social des dels serveis sanitaris

SANITAT, SUPORT I AJUTS SOCIALS

Objectiu específic: Afavorir l'accés als recursos socials i sanitaris per a la gent gran a través de la comunicació i la coordinació entre serveis, per a proveir de serveis de qualitat

Accions:

- Continuar treballant de manera coordinada des de les àrees socials i sanitària i traslladar al Departament de Salut les demandes de la ciutadania en l'àmbit sanitari: llistes d'espera, atenció sanitària a nuclis allunyats, atenció mèdica 24h...
- Estudi de la implementació de tarifes reduïdes per trasllats per motius sanitaris per a gent gran
- Ampliació de la dotació del servei d'atenció domiciliària i teleassistència
- Xerrades informatives sobre drets, recursos, serveis i prestacions per a la gent gran
- Creació de llibret informatiu amb drets, recursos, serveis i prestacions per a la gent gran Ampliació de la coordinació dels recursos socials i sanitaris per millorar la gestió dels serveis per a la gent gran

EIX 3

LA GENT GRAN I LA PARTICIPACIÓ ACTIVA

Promoure la participació de la gent gran i l'accés a la informació per fomentar la ciutadania activa i prevenir situacions d'aïllament social

ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

Objectiu específic: Fomentar la participació de la gent gran en consells municipals

Accions:

- Coordinació amb el Consell Comarcal de la Gent Gran i valoració de la implementació d'un Consell Municipal de la Gent Gran
- Participació de la gent gran en les diferents comissions de participació municipals, promovent la incorporació de la perspectiva de la gent gran en totes les àrees

RECURSOS I ACTIVITATS DEL TERRITORI

Objectiu específic: Impulsar activitats i recursos per a la gent gran desenvolupant canals de comunicació que afavoreixin la participació

Accions:

- Mantenir i ampliar tarifació reduïda per l'accés de les persones grans als diferents equipaments i activitats municipals

- Creació de material de difusió adaptat i informació de tots els recursos i activitats per a gent gran
- Descentralització de la programació d'activitats per a gent gran
- Generar nou espai de referència per a la gent gran a Ca Xapes amb serveis adaptats a les seves necessitats
- Implementar personal de dinamització de les activitats per a gent gran als diferents equipaments cívics de Valls i pedanies
- Promoció d'un espai de trobada adaptat per a la realització d'activitats per a gent gran a Fontscaldes
- Vetllar perquè les AAVV disposin del material adient per a realitzar activitats per a gent gran canalitzat a través de les subvencions vigents

INFORMACIÓ, TIC I SUPORT A TRÀMITS

Objectiu específic: Promoure l'accés a la informació i l'alfabetització digital de les persones grans, i el suport en la gestió de tràmits

Accions:

- Increment de la formació i accés a les TIC descentralitzada als barris per a gent gran Tallers informatius per a gent gran sobre la tramitació de serveis i recursos municipals Servei de suport a la realització de tràmits municipals, especialment a la tramitació online. Adaptació de tot el material informatiu per a la gent gran, amb documents de lectura fàcil.

XARXA DE SUPORT I CONVIVÈNCIA

Objectiu específic: Promoure xarxes de suport i ajuda mútua a l'entorn de proximitat vinculant a diferents agents del territori

Accions:

- Seguir implementant el projecte d'acompanyament a la gent gran, fent-ne difusió, ampliant-lo i actualitzant-lo segons les necessitats.
- Creació d'espais de treball directe amb la gent gran des de l'administració i establiment d'una xarxa d'agents per al seguiment de la gent gran als barris: AA.VV, farmàcies, comerços... Realització d'estudi de necessitat de creació de pisos tutelats amb serveis assistits.
- Ampliació i manteniment d'activitats intergeneracionals que donin resposta a les necessitats sorgides del pla.

Promoure el bon tracte a les persones grans i sensibilitzar envers la discriminació, afavorint estratègies de prevenció i detecció

IGUALTAT DE GÈNERE

Objectiu específic: Fomentar accions per avançar en la igualtat de gènere

Accions:

- Incloure la perspectiva de gènere a les accions dirigides a la gent gran
- Iniciatives per al foment de la visibilització de les dones

VISIBILITZACIÓ I BON TRACTE A LA GENT GRAN

Objectiu específic: Potenciar les estratègies de prevenció i detecció de maltractaments a la gent gran

Accions:

- Campanyes de difusió i sensibilització envers la discriminació i el maltractament a la gent gran
- Xerrades a les escoles per fomentar el bon tracte a la gent gran
- Formació per a voluntariat i professionals que treballen amb gent gran per facilitar circuits i eines per a la prevenció, detecció i denuncia de maltractaments
- Activitats per donar visibilitat al paper actiu de la gent gran a la ciutat

SEGURETAT

Objectiu específic: Promoure la prevenció i autoprotecció de les persones grans

Accions:

- Campanyes i materials divulgatius amb consells de seguretat per a la gent gran
- Xerrades de prevenció i consells de seguretat per a gent gran descentralitzades per barris
- Vetllar perquè des de les diferents àrees de l'administració local es duguin a terme accions per afavorir la percepció de seguretat de la gent gran a la ciutat

7. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

7.1. PROCÉS DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

La implementació del Pla Integral de la Gent Gran suposa la creació d'una estratègia compartida amb la implicació de diferents agents amb una visió transversal i global de la gent gran.

La Regidoria d'Acció Comunitària, Participació i Igualtat és l'encarregada del lideratge polític i tècnic del Pla.

Per al seguiment i avaluació del Pla es preveuen els següents mecanismes: **La Comissió Tècnica de seguiment** formada per personal tècnic de les diferents àrees de l'Ajuntament relacionats amb la vida quotidiana de la gent gran, que han participat en l'elaboració del Pla.

La Comissió Tècnica de seguiment es coordinarà de forma continuada i es reunirà de forma anual convocada per l'Oficina Tècnica del Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social. Les funcions de la Comissió Tècnica són el seguiment del desenvolupament de les actuacions, i el recull d'indicadors pertinents per al seguiment i l'avaluació del Pla.

S'elaborarà un **informe anual d'avaluació** del Pla Integral de la Gent Gran.

**Aquest informe
incorporarà:**

**El conjunt d'indicadors per cada
línia estratègica**

**Una valoració del grau de
compliment global del Pla**

Nous temes que puguin sorgir

Per tal d'avaluar i realitzar el seguiment del Pla també es generaran **espais de participació** amb l'objectiu de donar compte de l'execució de les actuacions a la ciutadania, i a la gent gran en particular, i incorporar les noves necessitats i **propostes de millora de la gent gran**.

